

ELOFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hóra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hóra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
Első sorban heti sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Ryiltár heti sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1910.

FŐSZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Szombat, június 25.

Mai számunk főbb közleményei:

- Kik szavaztak le az aradi választáskor?
- A méltóságos Ház.
- A trónherzéd tartalma.
- Akik megharagudtak a püspökre.
- A vérhaj gyógyítása.
- Huszártisztek balesete.
- Hivatalból megindított rágalmazási pör.
- Minisztertanácsos és hírlapíró vizsgálata.
- Véres boszu a munkapárt győzelméért.
- Letartóztatott vezérigazgató.
- Tolvaj katonatiszt.
- A krassószörénymegyei árvíz.
- Tarkaságok.

„Szervusz Gyula.”

Arad, június 24

A vörös szőnyeges folyosókon, a képviselőháznak sokat látott és sok változást tapasztalt folyosóin találkozott a két pártvezér: Kossuth Ferenc és Justh Gyula. Először a nagy vereség után. Mennyi érzés, mennyi el nem mondott sóhaj, szemrehányás lehetett a pillantásokban, a melyek egymást keresztezték! S Kossuth Ferenc mégis, gyűlölet nélkül, az ur-emberek barátságával köszöntötte Justh Gyulát: szervusz Gyula. „Szervusz”, — bökte oda a magyar politika leg-hangosabb szájából Justh, és tovább rohant. Még igazán jó, hogy azzal nem forrázta le a Kossuth adjon isten-ét: „jó napot, Kossuth ur.”

Igy találkozik a magyar függetlenségi párt két frakciójának vezére, akik állítólag hajszálalig egyforma programon és elven vannak s akik között állítólag nincs egyéb különbség, mint hogy az egyik mindig tud valami olyat követelni, amit a másik nem

sürget, vagy nem eléggé hangosan sürget. Egyszer a nemzeti bankot, egyszer meg, csodálni való rendszer- telenséggel, az általános választójo- got. S ezért annyira haragszanak egy- másra, hogy a közös csapás után való találkozáskor, ami máskor a hara- gos testvéreket kiszokta engesztelni, nincs egyéb szavuk egymáshoz, mint ennyi: „szervusz — szervusz.”

Nekünk van a legkisebb okunk törődni azzal, hogyha nem békül ösz- sze ez a két párt, a tűz és a víz, vagy inkább: a vitriol és a rózsavíz. A nemzeti munkapártnak, amelyet a számbeli súlyán kívül a belső egység tudata és összeforrasztó ereje tesz ha- talmassá, könnyebb, ha az ellenzék megbentott hadsorokban áll szemközt vele. De a politika szemléltői szinte alig mehetnek el közömbösen egy ilyen jelenet előtt, amely a maga apró, lényegtelennek látszó voltában is sokat árul el és élénken jellemez politiku- sokat, akik rövid idő előtt az ország intézésének élén állottak.

Justh Gyuláról van szó. Nagy poli- tikus sohase volt, államférfiui tu- dással, előrelátással, okos tapintattal sohase lehetett vádolni. Most azonban nem maradt meg belőle egyéb, mint a gyűlölet, a melynek tüskéje azt bántja legjobban, a ki az elvek dol- gában legközelebb áll hozzá. A vá- lasztást megelőző korteskedés alatt még közönségesebben nyilatkozott meg ez a gyűlölet. Olyan parlagi, olyan vad, olyan habzó méreggel szólt Kos- suth Ferencről, Kossuth pártjabelijeiről, a hogy apagyilkosokról szoktak beszélni. S abban, hogy az or-

szág olyan nagy csalódással for- dult el a függetlenségi politikától, bi- zonynyal része volt annak, hogy lát- ták: mennyire fölébe helyezik a füg- getlenségi vezérek a személyes indu- lataikat az elv sorsánál. A mikor a két frakció egyesüléséről volt szó, mindig azon mult, hogy melyik jöjjön a másikhoz. S mikor Justh Gyulát bizgatták a közeledésre, a tornyai vér- szerződés fejedelme azt vetette: ő már akkor volt elnöke a függetlenségi pártnak, amikor Kossuth még Ma- gyarországon se volt!

S ez az ember, a kinek a hetven- kedés és a gyűlölség minden politikai tudománya, új Archimédeszként egy pontot keres, amelyből a magyar po- litikát, az országnak visszatért rend- jét és nyugalma sarkaiból kiforgassa. Justh Gyula obstrukcióra gondol. Az okatlan fegyver egészen méltó lenne hozzá s talán ez az egy, amelyben más fölé fog emelkedni. Ebben az egyben le- főzné Kossuthékat, ha már számsze- rint a parlamentben azokon is alul maradt. Kár lenne megpróbálnia. Még ha az ország nem is bélyegezte volna meg a legkegyetlenebbül ezt a parla- menti fegyvert: az olyan ember, az olyan politikus, mint Justh Gyula, nem képviselhet egy maroknyi ki- sebbség élén olyan nemzeti akaratot, amelyért a végsőkig menő parlamenti harcot meg lehetne vívni.

S Kossuth, akinek talán a legtöbb oka lenne haragudni Justhra, indulat nélkül, szeliden üdvözölte a paprika- vezért: Szervusz Gyula. Az ilyen megbocsátó szelidség mintha azt is mondaná: „hiszen nem tudja, mit

Külföldi és hazai aviatikusok.

Irta: Aabóth Oszkár.

A budapesti repülő versenyeken a franciák egy klikkben tömörültek — a germánok ellen. Mindent elkövettek, hogy az osztrákokat lehet- telenné tegyék. Akkor is, midőn André Frey a közönség nyakába borult, azt a mesét fun- dálták ki a lovagias franciák, hogy ennek is — ezért meg azért — illner az oka. Így gon- dolták elérhetőnek legveszélyesebb riválisuk, Illnernek a diszkvalifikálását. Csalódtak...

Nem lehet leírni, hogy mennyire lekiesi- nyelték, sőt lenézték a franciák — az osztrá- kokat. És miért? Mert az osztrákok dolgoztak, munkálkodtak és nem henyéltek, mint ők. Azaz, hogy dolgoztak ők is — a fehér asztal mellett. Ennek azonban csak a kincstár örülhe- tett. T. i. erősen fogyasztották a jófajta hazai nedűt. Meglátszott különben rajtuk, hogy könnyen szerzik a pénzt... Többféle verzió ke- ringett Elifimoff zuhanásának okáról. A beava- tottak azonban tudják, hogy miért esett le gé- pével a vakmerő orosz, (bátran lehet franciá- nak is mondani) t. i. nem volt beszámítható állapotban, mikor felszállt... Jellemző l. Egyéb- ként egy francia aviatikus — Lathamot kivéve — sem áll azon a műveltségi fokon, mint ró-

luk az ember feltételezhetné. A sovány kis bájo-arcu De Laroche kisasszony bizony egy cseppett sem báró, sőt jó lesz, ha multját sem bolygatjuk... Meg kell jegyezmem, hogy nem ő az egyedüli női pilóta, mert Franciaország- ban rajta kívül még 3-4-en űzik ezt a — mellékkeresetet... Jól kamatoztatta Paulhan a hírnevét: 5000 kora kért egy utasrepülésért. Jól tette, ha voltak olyanok, kik ezt megad- ták! Engelhardt ingyen vitte az újságírókat. Amatőr aviatikus! Ez is ritkaság! Rougier mindjárt a verseny elején összeveszett az Aero Klub vezetőségével s ezért durcáskodva, sem- mit sem produkált. Nem mondom, hogy nem volt igaza, de azért még sem volt tőle szép el- járás... Az osztrákok és németekről mit mond- jak? Mindegyikük komoly uriember.

Sajnálunk kell a magyarokat! A fővárosi sajtó, de a publicum is, folyton gonyolta, ne- vetséges színpadon tüntette fel őket. Hisz nincs ennél könnyebb! Éu már egy hónappal a ver- seny előtt — e lap hasábjain — megírtam, hogy a magyarok egy csepp eredményt sem fognak elérni és hogy e versenynyel nem vi- szik előbbre a magyar aviatika ügyét. Ugy is történt. Nem ők az okai, hogy nem értek el eredményt, hanem az Aero Klub, amely eha- markodta a versenyt, annak időelőtti megren-

dezésével. Nincs annak semmi értelme, a kül- földi aviatikusoknak már amugy is duzzadt zsebét tultömnii, míg a magyarok küzködnek a nehéz viszonyokkal. Ötezer koronákat adnak pár perces légi utazásért! Bezzeg, kérjen csak egy magyar aviatikus csekélyke segélyt, meg- tagadják... Nem lehet elmondani, milyen az elkéseredés a magyarok között! És joggal. Rendezték volna a versenyt jövőre! Tudom, akkor szépen szerepeltek volna. Miért sietett az Aero Klub e versenynyel? Kérdjük, miért?

— Olyan rosszak a magyar gépek, hogy még fel sem tudnak emelkedni, csak gurulnak! Így vétekdik mindenki... Nagyon téves véle- mény! Nem a gépeken mulik, mindegyik jó közlök.

— Nem merünk repülni! Hígyje el kérem, nem merünk — panaszkodott egy aviatikus. Hisz ki vagyunk téve annak, hogy az első fel- szállásnál összetörök a gépünk. Mit csinálunk akkor? Nekünk nem áll rendelkezésünkre — mint a franciáknak, vagy a németeknek — annyi pénz, hogy gépeinket újból felépítsük!

Éu értem a helyzetüket. Igazuk van. Szegény Zsélyi! Ő is a monopólium áldozata. Ha történetesen biplánja lett volna, ma nem kellene féltünk a zseniális fiut. Egy szomorú tapasztalattal gazdagabbak vagyunk.

cselekszik." S mintha ez a szelid köszöntés a jövőbe szólna. Nem soká tarthat Justh Gyulának az a nagysága se, amely még megmaradt. A közvélemény nemcsak a többségtől, hanem az ellenzékétől is komoly, felelősségteljes munkát vár. Justh Gyula nem ebbe a világba való politikus. S mintha látnók, hogy a mikor egészen a semmibe, a jelentéktelenségbe sülyed, akkor is szeliden bucsuztatja a sokszor megbántott, gyűlölt vezér, Kossuth Ferenc őt:

— Szervusz Gyula ...

A méltóságos Ház.

Első ülés a főrendiházban.

Lárvirati tudósítás.

Arad, június 24.

Ma délelőtt a főrendiház gyűlt össze, hogy meghallgassa és tudomásul vegye a miniszterelnöki átíratot.

Milyen különbség ez az ülés és a képviselőház tegnapi ülése között! Nyugalom, mosolygás, előkelőség minden zugban ...

— Nincs azon semmi csudálni való — magyarázta a képviselőházi karzaton egy képviselő, — hiszen a méltóságos főrendek idegeit nem mozgatja meg a választás! Ők beleszületnek a jó, puha, örökös mandátumba; miért ne lehetnének hát nyugodtak és előkelők? ...

Talán csak egy főur akad, aki kissé izgott — *Harkányi Frigyes* báró.

— Tudjátok — magyarázta a folyosón — én leszek a korelnök! Hej, hogy eljár az idő! Most már én vagyok a legöregebb! Nagy tisztesség, de azért mégis ...

És az ősz báró félrefordul és kinéz a Dunára.

(Gyülekezés.)

Háromnegyed tizenegy órakor még olyan kihalt a főrendiház, mintha nemcsak a nyárnak, de a nyári vakációnak is kellő közepén lennénk. A folyosókon csak a diszruhás szolgák árulják el, hogy készül valami, bent az ülésteremben pedig csak néhány gyorsíró készülődik. Sok dolguk nem lesz, mert hiszen a napirenden csak az országgyűlés megnyitására vonatkozó miniszterelnöki átírat bemutatása szerepel.

Kolozsváron megint Bleriot-gépet építenek. Csodálatos, mennyire hátramaradunk az aviatikában!

Hiába titkolják, a verseny fiaskóval végződött, úgy erkölcsileg, mint anyagilag. Félmillió korona a deficit. Istenem, hány gépet lehetett volna ebből építeni! A verseny bizony nem a legsimábbban folyt le. Nem hiába akarta a versenyt itthagyni Rougier, Chavez, Kinet és még páran! Csak ezt nem kürtölték világáig. Igyekeztek eltussolni. Ez többé kevésbé sikerült is a vezetőségnek. Most meg a meeting után lefoglalják az Aero-Klub adósságáért az osztrák gépeket. Szép kis utójáték! Méltó befejezés. Mit szól majd hozzá a külföld? A mi szempontunkból itélve ez a meeting nem volt egyéb egy szép látványosságnál. Barnum és Bailey, vagy Buffalo Bill nem került félmillióba!

Elfelejtettek a laikus közönségnek olyan programot nyújtani, mely tárgyalja: tulajdonképpen min is alapszik a repülés? Ennek lehet köszönni, hogy a versenytilátogató közönség 90 százaléka jóformán még azt sem tudta, mi a bi- és monoplán közti különbség.

Egy derék magyar pezsgógyáros — Louis Francois — 25.000 korona díjat tűzött ki azon magyar géprepülő számára, ki a rákosi telepről Budafokra, a pezsgógyárába repül. Bár tanulnának e példán ...

Nagy lassan készülődnek föl a született és kinevezett törvényhozók s már tizenegy órára jár az idő, amikor végre a jobboldali folyosón megélnékül egy kissé az élet. Lassau-lassan gyülekeznek a főrendek, akik között még a főpapok a legfrissebbek.

Legelsőként Antal Gábor református püspök és Széchenyi Gyula gróf koronaőr lépnek a terembe, s csak jóval tizenegy óra után vonulnak be a többiek.

Jönnek a püspökök minden fajta felekezetből, a kinevezett főrendek, meg a zászlós urak és a többi urak. Itt van Prónay Dezső báró is, a kuruc főrend. A lábaszára még mindig olyan vékony, mint volt.

A karzatok bizony nem olyan népesek, mint a képviselőházi karzatok voltak tegnap. Csak egy-egy mágnásasszony jött el, hogy lássa az urát ... ülni. Mert beszédre aligha kerül a sor. Egy magas, karcsu, szőke arisztokrata hölgy leint a legyezőjével a balközépen ülő kopsz főrendhez:

— Stefi ... Stefi ...

Ebben a pillanatban azonban beözönlenek a főrendek és így a hölgy ijedten huzódik vissza.

A korelnök fölmeleg az elnöki emelvényre és üdvözlő a méltóságos főrendeket. Majd a korjegyzők is elfoglalják helyeiket és fölolvassák a miniszterelnök átíratát, amely arról ad hírt, hogy hol és miként esik meg a trónbeszéd.

A főrendek végig hallgatják — hang, megjegyzés nélkül.

— A legközelebbi ülés szombat délután négy órakor lesz! — enunciólja a korelnök.

Az ülés lefolyásáról a következőket jelenti tudósítónk:

(A tíz perces ülés.)

A főrendiház ma délelőtt 11 órakor tartotta első ülését, amely iránt a változott politikai viszonyokra való tekintettel szokatlan érdeklődés mutatkozott. Ott voltak a miniszterek is teljes számban. Különösen sokan voltak a püspökök, római és görög katolikusok egyaránt.

Az első sorban négy komoly öreg ur ült: *Dessewffy Aurél* gróf, a volt elnök, *Csáky Albin* gróf, a főrendiház leendő elnöke, *Cziráky gróf* és végül *Eszterházy Miklós* herceg. Megjelent *Günther Anta*, a Kuria elnöke is. Elsőnek *Széchenyi Gyula* gróf zászlósúr szólalt fel. Korelnököt ajánlt, *Harkányi Frigyes* báró személyében.

Harkányi báró diszmagyarban lépett föl az elnöki emelvényre.

— Bár tudom, hogy vannak, akik nálam méltóbbak erre a tisztségre, — mondotta — elfogadom a megüdvöztetést és az elnöki széket szennel elfoglalom.

Ezután felkérte a jelenlevő négy legfiatalabb főrendet, hogy a korjegyzői tisztelet fogadják el. A négy legfiatalabb: *Windischgrätz* herceg, *Sigray Antal* gróf, *Radvánszky Béla* és *Odescalchy Lajos* herceg elfoglalták a jegyzői asztalokat.

Harkányi Frigyes báró: Első kötelességemnek ismerem, hogy a méltóságos főrendiházat üdvözöljem és remélem, a főrendiház kellő buzgalommal fog dolgozni azon, hogy a fontos és szükséges törvényeket megalkossa.

Ezután átadta herceg *Windischgrätz* korjegyzőnek *Khuen-Héderváry* gróf miniszterelnök levelét, melyben ez tudatja, hogy az új országgyűlést megnyitó trónbeszéd szombaton délfelben lesz a királyi várban és erre meghívja a főrendeket. Majd ugyancsak fölolvasta a trónbeszéd szertartásrendjét, mire a korelnök kimondta a főrendiház határozatát, hogy a Várban a holnap délelőtt tartandó trónbeszédén megje enik.

Végül megállapították a legközelebbi ülés napirendjét. Ez a trónbeszéd után, szombaton délután fél öt órakor lesz. Ezzel nezyed tizenkettő után véget ért a főrendiház első ülése.

Kik szavaztak le

az aradi választáskor?

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

Mai közleményünkkel befejezzük a nevezetes aradi képviselőválasztásban leszavazott választók névsorának közlését.

Tisza Istvánra szavazott:

Ternay Eónó pék, *Ternyei Árpád* vs. hivatalnok, *Thold Imre* leltárnok, *Timár György* földb., *Timkó Lajos* vs. ellenőr, *Timotity György* házt., *Timotity Izidor* földb., *Tirszin István* földb., *Tirszin Vlada* földb., *Todorovits Miklós* földb., *Tolán Péter* bérkocsis, *Tóth János* földb., *Tóth Lajos* adótárnok, *Totok János* földb., *Török István* irnok, *Török Imre* vasuti kalauz, *Törökfalvy Mór* házt., *Tövisháti András* földb., *Trebits Mór* magánhivatalnok, *Treisz Adolf* vs. mozdonyvezető, *Tribus Antal* nyugd., *Tribusz Ferenc* számtiszt, ifj. *Trutza Mihály* földb., *Turay Antal* gépész, *Turcsin Illés* földb., id. *Turcsin Illés* földb., *Tyirityin György* földb., *Tyirityán Manó* földb., *Tyirityán Miklós* földbirtokos.

Varga Elemér máv. tisztviselő, *Varga Pál* áll. felvígyázó, *Vasvári I. Károly* vs. altiszt, *Váradai Sándor* házt., *Várhegyi János* vs. kalauz, *Vekov János* tanító, *Vértes Károly* tanító, *Vidéky Géza* vs. altiszt, *Visy Béla* vs. altiszt, *Vladár Menyhért* tanító, *Vlád Miklós* földb., *Vogel József* cukrász, *Vozáb József* r. s. tiszt, *Wagner János* tanár, *Weisz Bódog* magánhivatalnok, *Weiszbrun Ignác* zsbárus, *Wenzler János* felügyelő, *Werner Frigyes* magánhivatalnok, *Wida Lázár* földb., *Wild Sebestyén* házt., *Wolfner László* üzletv., *Wurm Lajos* házt.

Zab Vazul tanító, *Zabovoczky Elemér* mozdonyvezető, *Zacharie János* házt., *Zaránd Gyula* máv. rakt., *Zombori Mihály* földb., *Zászló Sándor* földb., *Zsivojnov Dusan* hentes, *Zsivojnov György* földb., *Zsivojnov János* földb., *Zsivojnov Aladár* földbirtokos.

Barabásra szavazott:

Steigerwald Gyula asztalos, *Stein Sándor* adótiszt, *Steindl Károly* házt., *Steinitzer J. Pál* házt., *Stiászny József* házt., *Sulyok István* szatócs, *Szabados János* házt., *Szablóczky László* kefekötő, *Szabó András* házt., *Szabó Dávid* házt., *Szabó Ferenc* házt., ifj. *Szabó Ferenc* földb., *Szabó Flórián* máv. főfelügyelő, *Szabó Gyula* kézbesítő, *Szabó István*, *Szabó István* házt., *Szabó János* házt., *Szarandán János* földb., *Szántó Lajos* tanító, *Szeibert Péter* házt., *Szeicht Mátyás* szatócs, *Szeicht Miklós* házt., *Szekeress Lajos* bérkocsis, *Szelecsán Sebő* házt., *Szathmáry István*, *Szermesz János* házt., *Székely Sándor* házt., *Szida Milán* hentes, *Sziji Sándor* ny. v. ellenőr, *Szilágyi István* házt., *Szilágyi István* csizmadia, *Szlapák Károly* házt., *Szomorú Gergely* földb., *Szomorú Mihály* földb., *Szondy János* ny. tanár, *Szöllősy Antal* kalauz, *Sztojakovics Milán* hentes, *Sztoján György* borbély, *Sztojka Vince* házt., *Szuparity Antal* földbirtokos.

Takács András bádogos, *Takács Ferenc* ács, *Taugner János* háztulajdonos, *Tasch Miklós* borbély, *Tausch József* csizmadia, *Thuringer Ferenc* háztulajdonos, *Tiseltóber Vilmos* képfaragó, *Titizer András* malomtulajdonos, *Till József*, *Tóth Antal* földbirtokos, *Tóth Ferenc* földbirtokos, *Tóth István* földbirtokos, *Tóth István* ifj. földbirtokos, *Tóth István* id. földbirtokos, *Tóth János* földbirtokos, *Tóth János* asztalos, *Tóth János* id. korcsmáros, *Tóth János* id. földbirtokos, *Toth János* ifj. háztulajdonos, *Tóth Mihály* háztulajdonos, *Tatok András* földbirtokos, *Török János* földbirtokos, *Traila József* háztulajdonos, *Tüzes János* ács, *Tyukó György* háztulajdonos, *Ungermann Ödön* háztulajdonos, *Vandracek Ignác* kőműves, *Vank János* tanító, *Varga Ferenc* földbirtokos, *Varga János* háztulajdonos, *Vágo Károly* könyvelő, *Vámos Imre* háztulajdonos, *Venczel Ödön* ir. tiszt, *Veres Antal* földbirtokos, *Viczkos István* földbirtokos, *Virágos István* ifj. földbirtokos, *Virágos Mihály* háztulajdonos, *Viczkos István* ifj., *Wandracek Károly* cserepes, *Weisz Antal* bérkocsis, *Weisz Lipót* háztulajdonos, *Weber Ágoston* tanító, *Winkla-*

rek Tamás háztulajdonos, Wolf György háztulajdonos, Wolfram Sándor háztulajdonos, Zapota János vállalkozó, Zavoda János háztulajdonos, Zeyik István háztulajdonos, Zurek Károly hentes.

(Vége.)

A trónbeszéd tartalma.

Az országgyűlés a király előtt.

Távirati tudósítás.

Arad, június 24.

Holnap délnél nyitja meg Őfelsége az országgyűlést trónbeszéddel, amely megjelöli a parlament jövő munkásságának irányait és utjait. Talán sohasem tekintettek még oly várakozással a trónbeszéd elé mint ez alkalommal, mert a parlament működésének régen nem volt oly jelentősége, mint most. Abban a helyzetben vagyunk, hogy feltétlenül biztos tájékoztatást nyújthatunk az alábbiakban már most, a holnap trónbeszéd tartalma felől.

A trónbeszéd tartalmát a *Pester Lloyd* nyomán a következőkben adjuk:

A trónbeszéd meglehetősen terjedelmes és igen érdekes a tartalma. Mindenekelőtt megemlékezik azokról a változásokról, amelyek a választások folytán előálltak és kifejezi azon óhajt, hogy az államháztartás minden mezején a törvényes rend minél előbb helyreálljon. Foglalkozni fog a trónbeszéd a kormány programjának megfelelően a választói reform kérdésével is. A reform az *általánosság bázisán, azonban a magyarság szupremációjának fenntartásával lesz megoldandó.* Meg fog emlékezni a trónbeszéd a közigazgatás reformjáról is. Mint-hogy az országgyűlés tartama alatt a közös bank megújítása és a véd-erőtörvény is tárgyalás alá kerül, a trónbeszéd erről is nyilatkozni fog. Végül a szokásnak megfelelően a monarchia külső vonatkozásairól is meg fog emlékezni, szövetségeseinkről és a többi hatalmakról. Szól a béke fenntartásáról és biztosításáról is. Valószínűleg röviden érinteni fogja mindazokat a nevezetesebb javaslatokat, melyek az új Ház elé kerülnek.

A politikai eseményekről a következő távirataink adnak hírt:

Az országgyűlés megnyitása.

Budapestről jelentik: Az országgyűlés megnyitása előtti trónbeszédet „Veni Sancte” előzi meg a királyi palota Szent-István templomában. Az istentiszteletet Vaszary Kolos hercegprímás helyett, — aki lábbaja miatt nem bírja a huzamos állást — Csáky Károly gróf, váci püspök tartja fényes segédlettel. — Ez alkalommal a budavári koronázó Mátyás-templom ének- és zene-kara Vavrincez Mór kar-nagy vezetésével előadja Demény Dezső E-dur. miséjét, melynek magánzólamait L. Brunner Irén, K. Durigó Ilona, Juhász Ferenc és Várady Sándor éneklék. Gradualára és offer-toriumra K. Durigó Ilona éneklő Vavrincez „Veritas mea” és Kasich Ozman „Audi filia” kezdetű betéteit. Az orgonán Hoppe Rezső tanár játszik. Az istentiszteletet az Erkel-Köl-csey Hymnuszszal fejezi be a teljes kórus.

A trónbeszéd felolvasásán az uralkodóház tagjai közül József főherceg, Klótd főherceg-

asszony és Erzsébet Henriette főhercegnő les- nek jelen. A király a trónbeszéd felolvasása után, délután három órakor udvari különvona- ton a nyugati pályaudvarról Bécsbe utazik.

A trónbeszéd kihirdetése.

Budapestről jelentik: A trónbeszédet hol- nap az országgyűlés mindkét házában külön is kihirdetik. Ebből a célból a képviselőház hol- nap déli egy órakor, a főrendiház pedig dél- után fél öt órakor tart ülést. A főrendiház ülés- én kihirdetik azt a királyi kéziratot is, amely kinevezi a főrendiház elnökségét. Csáky Albin gróf rögtön el is foglalja az elnöki széket és hosszabb beszédet fog tartani, amelyben foglalkozik a politikai helyzettel.

Pártok az országgyűlés megnyitásánál.

Budapestről jelentik: A holnapi megnyitó ünnepségre nagyszámban mennek el a főren- dek. A képviselőház részéről ott lesz a munka- párt, a néppárt, a pártonkívüli 67-esek, a Kossuth-párt nagyrésze, ellenben a Justh párt teljesen távol tartja magát.

A képviselőház munkarendje.

Budapestről jelentik: A képviselőház hét- fői ülésén történik meg a mandátumok benyuj- tása és az osztályok kisorsolása. Régi szokás szerint az osztályoknak a következő, tehát keddi nap rendelkezésükre adatik a mandátu- mok átvizsgálására. Az osztályok ezzel a mun- kálattal előreláthatólag egy nap alatt elkészül- nek. Szerdán ünnep lévén, a legközelebbi ülést jövő hét csütörtökre fogják kitűzni. Ezen a napon terjesztik elő az osztályok jelentéseiket. Július 1 én ejtik meg a képviselőknek osztá- lyokba való végleges sorsolását. Ezt követi az elnök, a két alelnök, és jegyzők megválasztása. A Ház elsőben hat jegyzőt választ és csak az- után fog határozni arról, hogy a legutóbbi sta- tusnak megfelelőleg még három jegyzőt vá- lasszon-e vagy se. Ennek a három jegyzőnek, a házagnak és a bizottságoknak megválasztá- sa a Ház egyik következő ülésén történik meg. Az elnök tisztségének megkezdésekor ja- vaslatot fog tenni az ülésrend, az interpellá- cionális napok és egyéb formalitások dolgában. A kormány esetleges javaslatát csakis a bi- zottságok megválasztása után várhatók. A trónbeszéd azonban nyomban a választfelirati bizottsághoz fog utasíttatni, melynek tagjait a Ház később választja meg.

A Ház elnöksége.

Budapestről jelentik: Návay Lajos belső titkos tanácsos ma hajlandónak nyilatkozott a Ház egyik alelnöki állásának elfogadására, mi- nek folytán az ellenkező kombinációk kutba esnek. A Ház elnöke Berzeviczy Albert, a másik alelnök Kabos Ferenc lesz.

A mai minisztertanács.

Budapestről jelentik: Ma délután öt óra- kor Khuen-Héderváry gróf elnöklésével mi- nisztertanács volt. A minisztertanácsban, amely körülbelül nyolc órakor ért véget, folyó ügye- ket tárgyaltak. A legközelebbi minisztertanács vasárnap délelőtt tíz órakor lesz.

A hercegprímás a királynál.

Budapestről jelentik: Őfelsége a király ma délelőtt 11 órakor magánkihallgatáson fo- gadta Vaszary Kolos hercegprímást. A herceg- primás legutóljára Erzsébet királyné halála al- kalmával volt Őfelsége előtt, amikor is részvé- tét fejezte ki a katasztrófa felett. Őfelsége maga nyitott ajtót az őss egyházfejedelemnek és igen szívesen fogadta. A hercegprímás sze- renese kívánatait fejezte ki Őfelségének 80-ik születésnapja alkalmából.

Új titkos tanácsos.

Budapestről jelentik: A munkapártban el- terjedt hírek szerint Nemessékéri Kiss Pál, volt földmivelésügyi államtitkár, valóságos belső titkos tanácsos lesz. A kintetés rövidesen megjelenik a hivatalos lapban.

A miniszterelnök — az ellenzékéről.

A nagy nap, a képviselőház első ülése lezajlott. Érdekes volt megtudni, hogy gon- dolkodik róla Khuen-Héderváry Károly mi- niszterelnök.

— Kegyelmes uram, — kérdezte tőle egy fővárosi hírlapíró — miként van megelégedve a mai nappal?

— Ez a nap, — felelte — méltóan illesz- kedik bele az én mostani szériámba. Tökélete- sen kielégít. Nem is képzelhettem volna ma- gamnak szebbet.

— És az ellenzék magatartása?

— Gavalléros volt. Különbözik pedig erről is meg voltam győződve. Nemcsak a választás után, hanem előtte is, mert meg voltam győ- ződve arról, hogy munkaképessé kell lennie a parlamentnek. Érti? Logikai, politikai és natu- rális szükségszerűség volt ez s a következmény is magától értetődik. Képesek vagyunk és akarunk dolgozni. Szerettem hinni, hogy az ellenzék hozzájárul ahhoz, hogy tudjunk is.

— Nyár van, kegyelmes uram. Meddig marad együtt a parlament?

A miniszterelnök legyint egy széleset, jó- kedvűen a kezével:

— Nem tudom. Ellenben elvégezzük min- dent, amit csak kell. a legrövidebb idő alatt, ahogyan csak lehet. Tessék most már kiszámi- tani, hogy ez meddig tart.

Élet a munkapártban.

Budapestről jelentik: A nemzeti munka- párt országos körének helyiségei ma este igen látogatottak voltak. A párt tagjai, akik majd mindnyájan a fővárosba érkeztek, hogy az or- szággyűlés megnyitásán részt vegyenek, nagy számban keresték fel a pártkört. Fentjártak Csáky Albin gróf és Tisza István, akiket igen szívesen üdvözöltek. Tisza hosszasan ta- nácskezett Berzeviczyvel, aki később Návay- val értekezett. A minisztertanács után feljöttek Khuen, Székely és Zichy miniszterek.

A munkapárt értekezletei.

Budapestről jelentik: A nemzeti munka- párt kedden este hét órakor pártértekezletet tart. Ugyancsak e napon délután hat órakor tartja ülését a kijelölt bizottság.

Kibukott képviselők klubja.

Budapestről jelentik: Mérey Lajos, a Justh párt volt alelnöke, aki az általános választá- sokon mandátum nélkül maradt, ma körlevelet küldött szét a kibukott Justh-pártiakhoz, hogy legközelebb gyűljenek össze alakuló értekez- letre. Az értekezleten arról lesz szó, hogy a kimaradottak klubot alakítsanak. Méreynek az a célja, hogy a volt Justh-párti képviselőket együtt tartva figyelemmel kísérjék a politikai eseményeket. Így a kibukottaknak is lesz egy kis politikában részük. A kibukottak aztán erős haragra és kitartásra buzdítják majd a bent levő társaikat. A kimaradott képviselők helyisége a Justh-párt helyisége lenne.

„Kristóffy leleplez.”

Az *Est* című fővárosi estilapban ma az idézett címmel hosszabb cikk jelent meg, mely a lap egyik munkatársának Kristóffy József volt belügyminiszterrel történt beszélgetését adja vissza. Az interjú szerint az ekszminisz- ter a munkapárt örömét indokolatlannak tartja, mert a választójog kérdése fel fogja robbantani a hatalom varázsa által összetartott pártot. A

beszélgetés során elmondotta állítólag Kristóffy azt is, hogy Andrassy és Wekerle akadályozták meg Kossuthot abban, hogy a hatalmat megkaphassa. Wekerle Aerenthal utján mindenről informálva velt előre és így batudta hálózni Kossuthot.

Majd pedig Héderváry és Tisza viszonyáról beszélt Kristóffy és azt mondotta, hogy Tisza a választójog kérdése miatt fel fogja robbantani a munkapártot.

Az Est intervjúját Halász Lajos, a lap munkatársa, volt képviselő közölte. Kristóffy ma este megoátolta az intervjút és kijelentette, hogy az nem történt meg. Erre Halász is megnyilatkozik. Kijelenti, hogy őt Kristóffy e hó 23-án délután zugligeti villájában fogadta, a beszélgetés szóró-szóra ugy folyt le, amint ő közölte. Nyilatkozata végén kijelenti, hogy cikkét az elsőtől az utolsó szög fenntartja és most újból megerősíti.

A román komité ülése.

Budapestről jelentik: A román nemzeti-ségi komité ma délelőtt ilyéfalvi Papp György elnökle mellett ülést tartott a „Lupta” szerkesztőségében, amelyen a komité összes tagjai résztvettek. Az ülés a politikai helyzettel és ezzel kapcsolatban a képviselőválasztásokkal, valamint a választásokon tapasztalt visszaélésekkel foglalkozott.

Peticiók.

Budapestről jelentik: A Kuria I. választási tanácsa ma tárgyalta Rakovszky István osornai képviselő mandátuma ellen benyújtott petíciót, alaki szempontból. A tanács megállapította, hogy az a törvényes kellékeknek teljesen megfelel. Az érdembeli tárgyalás szeptember 13-án lesz.

Janiga János Szabadka. II. kerületi munkapárti képviselő mandátumát Mukics Simon Justh-párti választói, Schauer Henrik és társai megpeticionálják eletés, itatás miatt.

Fráter Loránd székelyhídi mandátumát Molnár Ákos választói petícióval támadják meg. A szükséges összeget maguk a választók adták össze. A petíció felemlíti, hogy a terrorizmus oly nagyfokú volt a választási kampány egész ideje alatt, hogy például Molnár Ákost programbeszédének elmondása alkalmából esendőroknak kellett megvédeni a Justh-párti választók elől.

Szatmárról táviratozzák, hogy Szuhányi Ferenc osengeri munkapárti képviselő mandátumát Luby Béla Justh párti választói megpeticionálják.

Az adótörvények életbeléptetésének elhalasztása.

Hirt adtunk nemrég arról, hogy Lukács László pénzügyminiszter az 1911. január 1-én életbeléptetendő új törvények közül az általános kereseti adóról, a jövedelmi adóról, a közszolgáltatások egyesített kezeléséről és a közadók kezeléséről szóló törvényeket nem fogja életbeléptetni. A törvények hatályon kívül helyezésére törvényjavaslattal akar a parlament elé lépni. Ez volt a terve. De most, mint értesülünk, a pénzügyminiszter megváltoztatta szándékát. A pénzügyminiszter ugyanis az 1911. évi január 1-én életbeléptetendő törvények hatályon kívül való helyezését ezúttal nem kezdeményezi ugyan, de az életbeléptetés elhalasztása végett, illetve az életbeléptetési záradékok módosítása ügyében rövid törvényjavaslatot terjeszt a parlament elé. Eszerint a jövő év elején az adóügyben semmi változás sem lép életbe. Anyilvános számadásra kötelezett vállalkozók kereseti adója továbbra is az 1875. XXIV. t. c. a tőke-kamat és járadékadó pedig az 1875. XXII. illetve 1883. VII. t. c. rendelkezései értelmében

vettetik ki, a jövedelemadó helyett az eddigi általános jövedelmi pótdadó az 1875. XLVI. t. c. határozmányai szerint tartatik fenn, végül megmarad a kereseti adónak az 1875. XXIX. t. c. szerinti négy osztálya. A pénzügyminiszter az új adótörvények életbeléptetésének hosszabb időre való kitolását arra akarja felhasználni, hogy e törvények hibáinak és fogyatkozásának novelláris uton való orvoslása céljából törvényjavaslatokat terjeszt a parlament elé, amit azonban az ez évben rendelkezésre álló rövid idő alatt, tekintettel más sürgős intézkedések halmazára, nem tehet, de eddig a szükségesnek mutakozó módosítások megkonstruálásával nem is foglalkozott.

Huszártisztek balesete.

Appel bárót levetette a lóva.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

Könnyen végzetessé válható baleset történt ma reggel a 12. huszárezred gyakorlóterén, a vaggongyár melletti mezőn. Az ezred tisztikara a holnapi díjlovaglásra készülődött és e közben két huszártisztet is levetettek a megbokrosodott lovak. Szerencsére egyik baleset se végződött súlyosabb sérüléssel és a tisztek balesetük dacára valószínűleg részt vesznek a holnapi versenyen.

A balesetről a következő tudósítást adjuk:

Holnap lesz az aradi huszárezred szokásos évi díjlovaglása. Ez mindenkor nagy esemény és a tisztikar nagy előkészületeket tesz rá. Már hetekkel ezelőtt kellett volna megtartani, azonban Edward király közbejött halála miatt ideiglenesen elhalasztották. Miután a gyászidő letelt, Woraffka Nándor huszárezred s e hó 25-ére tüzte ki az ünnepséget. A versenyre régóta erősen készülődnek a tisztek, nap-nap után gyakorlatoznak, különösen, amióta az akadályokat és a gátakat is elkészítették. Tegnapelőtt az ezred nagykikindai osztályának több tisztje érkezett Aradra, akik tegnap óta szorgalmasan trainiroztak.

Ma reggel többen kilovagoltak a verseny színterére. Egymásután vették az akadályokat. Elsőnek Appel János báró, a nagykikindai osztály hadnagya lovagolt, aki néhány akadályt szerencsésen átugratott, amikor azonban az utolsó gáthoz, egy másfél méter magas kőkerítéshez ért, lóva az akadály átugratása közben megbottlott és a huszártiszt fejével előre magas ívben kirepült a nyeregből.

Appel báró szerencsétlenségének láttára nagy ijedelem támadt a tisztek között. Odalovagoltak hozzá, egy huszárt pedig azonnal be-szalajtottak Konyi dr. ezredorvosért. Azt hit-ték, hogy a hadnagy súlyosan megsebesült, de szerencsére nem így volt. Mire odaértek Appelhez, a hadnagy már feltápáskodott és zseb-kendőjével a vért törölte homlokáról. Arcáról és homlokáról lehoz olódott a bőr és a jobb szeme alatt is megsebesült. Konyi dr. bekötözte a sebeket és a hadnagyot betámogatták a laktánya betegszobájába. Daltájban kocsin szállodai lakására vitték, ahol ágybafeküdt és szorgalmasan borogítja az arcát, mert a baleset dacára is részt akar venni a versenyen.

Néhány perccel később másik baleset is történt. Asztalos Béla hadnagyot vetette le a lóva. A hadnagy az arcon szenvedett könnyebb sérüléseket. Beragasztotta angol tapasszal, aztán néhány pillanatra mulva vígan lovagolt tovább.

A vérbaj gyógyítása.

Ehrlich tanár találmánya.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

Az orvosi tudományok hangoosan kihirdetett néhány találmányával szomorú tapasztalatra jutott a közönség és azért kételkedve fogadja most már az új orvosságok feltalálásának híreit.

Ehrlich dr. titkos egészségügyi tanácsos vérbajt gyógyító orvosságával kivételt kell tenni. A legújabb hírek, amelyek a frankfurti orvos fölfedezéséről érkeznek, arra mutatnak, hogy ez esetben oly frappáns hatású új orvosságról van szó, a mely már aránylag rövid ideig tartó kísérletezés után is az orvostudósok szélesebb köreit meggyőzte arról, hogy az orvosság használata egy igen elterjedt, a szervezetre rendkívül romboló hatású, kegyetlen betegség áldozatainál feltűnő, hirtelen és meglepő javulást vont maga után. Már az eddig megállapított eredményről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak az orvosi tudomány kiváló szaktekintélyei s azt mondják, hogy Ehrlich dr. fölfedezése oly nagyjelentőségű, hogy vele hálára kötelezte az egész emberiséget, a melynek legnagyobb jóltevői sorában fogják emlegetni a nevét.

Három kiváló szakember véleménye alapján állapítható meg Ehrlichnek sikere. Havas Adolf dr. főorvos, nyilvános rendkívüli egyetemi tanár, a vérbaj kiváló specialistája a következő felvilágosításokkal szolgált:

— Biztos információim vannak, hogy a szer különösen az ugynevezett súlyos vérbaj eseteiben, a melyeknél az eddigi gyógykezelési módokkal csak nagynehezen lehetett eredményt elérni, e gyógykezelés mellett rövid idő alatt feltűnő javulás mutatkozott. Értesülésem van továbbá arról is, hogy a frissebb, kevésbé súlyos vérbaj eseteknél a tünetek elég gyorsan javulnak, továbbá, hogy a vérbaj parazitája, a mely a betegség kezdetén kimutatható, néhány nappal a kezelés kezdete után az eddigi vizsgálatok szerint nem található többé.

Salgó Jakab dr., a lipótmezei tébolyda volt vezető főorvosa így nyilatkozott: A meglepő eredmény engem nem lep meg. Ehrlich komoly ember és komoly tudós, aki soha semmi-féle svihákságra nem volt képes, aki humban nem dolgozik, aki eddig is sok értékes találmánnyal gyarapította a tudományt és további tapasztalataink bizonyára azt fogják bizonyítani, hogy az Ehrlich széruma komoly gyógyszer, amelylyel a husznak minden fajtája sikeresen, gyorsan és radikálisan gyógyítható. Mindezt, amit eddig az Ehrlich szérumáról ir-tak és mondtak, elolvast m. Figyelemmel kísérttem a szérum keletkezésének és használat-bavételének minden fázisát. De természetesen magam még nem jutottam hozzá, hogy kísérletezzem vele. Ehrlich neve minden bizalomra érdemessé teszi az ő találmányát és a berlini orvosegyesület tegnapi vitasestélye után immár magam is hiszem, hogy a vérbaj és a bujakkór széruma föl van találva.

Décsi Imre drnak ez a véleménye: Az Ehrlich-féle orvosság nem szérum. Szérum, az a vérsavó; a vér folyadéka a vérszövetek nélkül. Van olyan betegség, amely után az állat vérsavója megmérgezi annak a betegségnek a parazitáit, sőt, ha más állatban oltanak át abból a vérsavóból, annak a vérben se tudnak megélni a paraziták. Így gyógyítja meg a diftériát olyan lovak széruma, amelyek diftérián estek át. Az Ehrlich orvosság nem ilyen, hanem kémiai produktum: arzénvegyület. Ehrlich régi

és abszolút komoly bíró kutató, ha valamit, akkor az 6 eredményeit biztósan komolyan és biztosra lehet venni. Mindenesetre alapos okunk van a reménységre, hogy a legnagyobb jótétemények egyike — talán el lehet mondani, hogy kivétel nélkül a legnagyobb jótétemény — mindazok közt, amiket az emberiség valaha az orvostudománytól kapott, most van utban, — vagy talán már itt is van.

A krassószörénymegyei árviz.

Ujabb részletek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

A Krassószörényvármegyét ért katasztrófáról még egyre jelentik tudósítónk a megrázó és szomorú részleteket, amelyek mind borzalmasnak festik a nagy szerencsétlenséget és nyomort, mely Krassószörénymegye népét érte. A vármegye vezetősége, főispánja, alispánja és a közigazgatás minden egyes közege eléggé nagyra nem értékelhető munkát végzett a lefolyt napokban és a mélyen sújtott romárajku lakosságnak bőséges alkalmat volt meggyőződhetni arról, hogy ki a barátja és honnan várhat baj esetén segílyt.

Mai hireink itt következnek:

(A főispán és alispán utja.)

(Oravicai tudósítónktól.) Tegnap este kilenc órakor jöttek Oravicára Medve Zoltán dr. főispán és neje, valamint Issekutz Aurél alispán. Reggel hat órakor már automobilon folytatták útjukat Szászabányára, a jámi járás vizársujtotta községébe. A hivatásáért igazán lelkesedő főispán személyesen akarja bejárni mindazon helyeket, amelyeket a katasztrófa oly borzasztóan sújtott. A segítségkérés élén állván, közvetlenül akar meggyőződést szerezni a katasztrófa mértékéről, hogy ehhez képest utaltassék ki az egyesek részére a segíly. Eme hivatásának teljesítése közben hűségese kisérője fenkölt gondolkodásu neje. Most csak egy napig maradtak uton, de ismételtlen lefognak menni és meglátogatják a bozovicsi járás községeit, mihelyest az utak járhatókká lesznek. Ma még erről szó nincs. Legalább hat hét kell ahhoz, hogy ez a vidék Oravicáról megközelíthető legyen. A főispán az alispán kíséretében meglátogatta Bogodinc, Leszkovic és Majdás községeket, valamint Szászabányát. Majdásról a főispánék Fehértemplom felé vették útjukat és onnan még a délutáni vonattal visszatértek Lugosra. Az előkelő vendégeket eme körútjukban elkísérte Tavy Gusztáv nyugalmazott miniszteri tanácsos, az osztrák-magyar államvasutársaság igazgatója. Nagy baj, hogy munkást nem lehet kapni. A főispán oravicai tartózkodása alatt kijelentette, hogy a belügyminiszterium utján újabb katonai karhatalom kirendelését fogja kérni, mert az eddigi kevésnek bizonyult. A bozovicsi árvizkárosultak részére az alispáni hivatal megrendelt negyven vagon tengerit és kukoricalisztet.

(Hírek Orsováról.)

(Orsovai tudósítónk jelentése.) Orsován a felhőszakadás a vasuttelepen lakó szegény vasuti alkalmazottakat a legnagyobb nyomorba sodorta, mert a víz elmosta egész vetésüket, házakat sodort el, de szerencsére emberéletben kárt itt nem tett. Artner Sándor orsovai honvédszázados fővére, aki Romániában, Turn-Szeverinben sörgyáros, a vasuttelepi szerencsétlenségnek nagymennyiségű kolbászfélét, kenyéret és egyéb élelmi cikkeket küldött hajón a szerencsétlenek közötti kiosztás végett, de az orsovai vámkirendeltség nem engedte azt partra

szállítani, dacára annak, hogy az orsovai női jótékonyági egyesület a vámdíjat megtéríteni akarta. Kénytelen voltak azt a drága élelmi cikkeket a Dunába dobni. Hogy miért? azt a vámkiirendeltség és a jó Isten mondhatja meg.

Szokolovácson a Nera folyón átvezető vashidat körülbelül negyven méter távolságra sodorta el az árviz. Csak egyes oszlopok maradtak meg.

Dolnyalubkován oly borzasztó pusztítást vitt véghez az árviz, hogy a középső utcát teljesen elmosta a víz, de még romokat sem hagyott hátra. Az iszapban, miután a víz már lefolyt, emberi és állati hullák láthatók. Egy embernek csak a karja állott ki az iszaptól, egy másiknak pedig a feje. Állati hullák egész garmadában fekszik az iszapban.

Dolnyalubkova és Lyiborázsdia közt a híres és szépségéről nevezetes Széchenyi-utat teljesen elsodorta az árviz, úgy, hogy a közlekedés teljesen lehetetlen. A Kazán szorosban annyi a felhalmozott és víz által odasodort homok, hogy hetek munkájába kerül annak átszállítása.

Dobra (Szerbia) körségben, mely szemközt fekszik Berzászkával, a víz a szénbánya egész berendezését a gépházzal együtt a Dunába sodorta. Itt a hegy zöld volt a fáktól, most csak kopár szikla látszik. A gépházból csak egy fűtő-kazán maradt meg annak helyén, egyéb semmi.

Jablanicán egy esendőr saját életének veszélyeztetésével körülbelül husz embert mentett meg a halál torkából. A nép egyre kiabált, hogy ne veszélyeztesse életét, mire a derék esendőr így szólt: Fiatalember vagyok, családos és tehetetlen embereket meg kell segíteni. Ujra a hullámokba vetette magát és segített a fuldoklót partrahuzni.

Orsovára a Duna annyi fát hozott, hogy egyeseknek két-három évi tüzelni valójuk lesz.

(Utászok balesete.)

A mentési munkálatokat honvédek és utászok végzik. A honvédek Pojesden vannak és önfeláldozó kitartással vesznek részt a mentésben. A szegedi 14 ik utász-zászlóalj első százada Eichberg százados vezényletével egy hét óta Petniken, a harmadik százada pedig Jablanicán időzik Pleplár Lajos százados vezényletével. Az utászok egy rozszant hidat szedték szét, hogy helyébe a rossz hid még valamennyire ép faanyagának fölhasználásával egy új hidat üssenek. Munkaközben a rozszant hid óriási recsegéssel összeroppan és a hid szálfái a vizen dolgozó utászok közül hármat veszedelmesen, egyet hirtelen életveszedelmesen megehesítettek. Egyik közembernek két lába törött el, a másiknak a melle roppant össze, a harmadiknak az oldalbordái törtek össze. A sérült utászokat küön kocsiiban Herkulesfürdőre szállították, ahol azonnal a leglegendosabb ápolás alá vették őket.

(A jámi járásból.)

(Saját tudósítónktól.) Issekutz Aurél lugosi alispán tegnap a jámi járás következő községeit járta végig és tudósítónknak ez alkalommal a következő hiteles adatok birtokába sikerült jutni:

Szászabányán egy embert a házával együtt elsodort az ár. Azonkívül két házat elsodort a víz és több lakhatatlanná lett. A törvényhatósági út, mely a községbe vezet, valamint a hid is tönkrement.

Románszászkan három halott van. A földék legnagyobb és legjobb része a Nera völgyében eliszaposodott. A szilvások legnagyobb része, a szőlőknek ígérkezett termésével együtt elpusztult. Több szállást és malmot is elsodort a víz.

Szlatinán három halott van. A föld teljesen eliszaposodott. A téglagyár és a községi hid elpusztult.

Bogodinccon két ember esett a víznek áldozatul. Tíz ház teljesen le van rombolva. Huszonnégy ház és számos melléképület megrongálódott; ugyszintén a községi hid is. A termés legnagyobb része eliszaposodott. A legnagyobb kárt a szilvásokban okozta az ár. A vihar is számos fát kidöntött. Az amugy is szegény községnek legalább százezer korona kára van.

Majdás szintén egyike azon községeknek, amelyeket a katasztrófa erősen sújtott. Tizenhárom halott van itt. Négy ház teljesen el van sodorva, negyvenkettő megrongálva. Számos melléképület is elpusztult.

Leszkovicán tíz ember fuladt a vízbe. Négy hullát már kifogtak. Huszonöt ház elpusztult, tíz lakhatatlan és huszonnolc megrongálódott. A termésben a kár óriási. Ezen községekben a házakon és vetéseken kívül igen nagy kár van azáltal is, hogy az ár a lakosságnak ruhaneműjét, élelmiszerét és gazdasági eszközeit is elvitte.

Mint értesülünk, már megkezdtek a tárgyalásokat aziránt, hogy az ár irányában fekvő községeket máshova építsék, ahol újabb árvizveszedelem elől biztonságban vannak.

A rögtöni segílyre szorultak között van Szászabányán két család nyolc taggal; Bogodinccon tíz család nyolcvanegy taggal; Majdáscon tizenhét család negyvenhét taggal; Leszkovicán harminckét család százharminchat taggal. Ezek rögtöni segílyezése iránt az intézkedések már megtörténtek.

(Mérnökök a helyszínen.)

(Lugosi tudósítónk jelentése.) A törvényhatósági utakon a kár meghaladja a félmillió koronát. A kiküldött mérnökök már mindenütt a legnagyobb apparátussal dolgoznak az utak és hidak helyreállításán. Így Elek főmérnök utasításai szerint a jablanicai hid fölépítésén Kazics mérnök fáradozik. Hantos főmérnök utasításai szerint a stájerlak-bozovicsi uton Stroh-mayer mérnök vezeti a munkálatokat. Az alispán ezen helyre a mai napon utászok kirendelését kérte a temesvári hadtestparancsnokságtól. — Dalbosc és Ujsopot között utmesterek felügyelete alatt a munkások dolgoznak az ut helyreállításán. Az ujmoldovai uton Sebestyén mérnök felügyel a munkálatokra. A Terogova és Lopusnicse közötti uton Gombos mérnök utasításai szerint utmesterek vezetik a munkálatokat. A többi uttesteken is mindenütt a legnagyobb erővel folynak a munkák, hogy az utakat és hidakat helyreállítva, ismét lehetővé tegyék a forgalmat.

(Ujabb adományok.)

Neumann Gyula dr. bécsi egyetemi magántanár, a volt lugosi főorvos fia, Bécsben 1233 koronát gyűjtött az árvizkárosultak javára, amely összeg már meg is érkezett. Az alispáni hivatalhoz adakoztak továbbá: Ambrózy Gyula báró 200 koronát, özvegy Purgly Lajosné 100 koronát, Bayersdorf és Biach 500 koronát, Swáb Károly főrendiházi tag 500 koronát, Reutter Rezső főbíró 100 koronát, Görner József dr. és neje 400 koronát, Csekonics Endre gróf 3000 koronát, Csáky Albin gróf 600 koronát, Beocsini cementgyár 100 koronát.

AZ ARADI KÖZLÖNY TELEFONSZÁMAI:

Szerkesztőség — — — — — 357

Kiadóhivatal és hirdetési osztály — 151

Tolvaj katonatiszt.

Ellopta a bajtársa pénzét.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 24.

Kellemetlen ügye van a soproni 48. közös gyalogezred tisztikarának, írják egy fővárosi estilapnak, melynek híradása nyomán mondjuk el a nem mindennapi eseményt. Azaz, hogy nem is a tisztikar ügye ez, de mégis annak kellemetlen. Az ezred tisztikarának egyik fiatal tisztje, K. L., ki csak nemrégiben került Sopronba Nagykanizsáról, hol éveken át a polgári társaságoknak is nagyon kedvelt vendége volt, — csunya, nagyon csunya dolgot követett el. Lopott a fess hadnagy, sok pénzt lopott, akár csak egy éhező napzármas. A pénz meglett, de a tiszti kardbojtról le kellett köszönnie a megtévedt fiúnak, különben a kiméltlenül szigeru haditörvényszék bánt volna el vele.

A rokonszenves szőke hadnagy, mint első-rangu tenniszező, kitűnő karamboljátékos és felülmúlhatatlan bosztontáncos ért el Nagykanizsán, minden körben jelentékeny társadalmi sikereket. Ez mind igen szép és rendben való volt, de a közkedvelt tisztcskének egy nagy és végzetes betegsége volt. A nagy és gyógyíthatatlan szerelem, melyet a világ összes női iránt érzett és mindig ott juttatott kifejezésre, ahol s akivel épen együtt volt. Sokan voltak, akik megjósolták, hogy ebből baj lesz. Ugy is lett. Ujabban a szerelem lázától üzött, hajtott hadnagy kártyázásra adta magát. Ettől a másik szenvedélytől várta amannak csillapulását. Változó szerencsével játszott a hadnagy hónapokon át, míg elérkezett a hé elejének egyik napja. Estétől kora hajnalig már a bacc asztalnál ült a beteg idegzetű K. L. és ezuttal kedvezett neki a szerencse. Reggel 3 órakor kerek ezer korona volt a nyeresége. Valamelyik kibice odasugta neki, hogy hagyja abba már a játékot és menjen haza, mert megfordul ismét a szerencsése s újból veszíteni fog. De ő még többet akart nyerni. Mindazt egyszerre szeretne volna most visszaszerezni, amit hosszú hónapok peches estéin szegény, kiszípolozott édesnyja vagyónkájából csak elusztatott.

A kibice intő szava valóra vált. Hajnali 4 órakor egyetlen krajcár nélkül kelt fel a hadnagy a kártyasztal mellől. Támolyogva hagyta el a soproni kaszinó kártyaszobáját és kábultan rótt az utcákat. Egész havi fizetése oda, felszaporodott hitelezői minduntalan s mind türelmetlenebbül zaklatták, a végsőkig kihasznált rokonságára már nem számíthatott. E gyöttrő gondolatokat hirtelen megszakította egy felfedezése. Az jutott eszébe, hogy az a tisztjára, ki az imént az ő ezer koronájából nagyrészt elnyert, neki még régebről 300 koronával adósa. Hirtelen elhatározással elindult, hogy a 300 koronát most elkéri szerencsésebb bajtársától. Egyenesen annak lakására ment, hol feltartóztatlanul ment be a nyitott ajtókon a tiszti hónapos szobába. A tiszt a kimerült kártyázók mély álmával aludt az ágyon. Mellette az éjjeli szekrényen a tárca tele nyert pénzzel, duzzadó bankjegyekkel.

A hadnagy látva tisztjársának mély alvását, nem akarta felköltetni, hanem úgy gondolta, helyesen cselekszik, ha ő maga veszi ki a tárcából a neki járó 300 koronát. Kinyitotta a tárcát, de a sok pénz látása megkábította, egészen elvette az eszét. Körülnézett a csendes szobában, a tárcát egész taralmával zsebébe csuszította és lábujjhegyen kiosont az utcára. A meglopott tiszt déli felé ábrédt és midőn pénzt kereszte, meglepődéssel látta, hogy az

sehol nincs. Előfogta nyomban pucérját, ki megmondta, hogy a hadnagy ur járt a lakásban, más senki! A meglopott tiszt azonnal felkereste megtévedt tisztjársát és eleinte mint rossz tréfát fogva fel a dolgot, kérte vissza a pénzt tőle. K. L. azonban visszautasította a gyanúsítást, mire a meglopott ember látva, hogy ily módon tulajdonához nem juthat, az ezredparancsnokságnál tett jelentést a dologról. Nyomban küldöttek mentek a megtévedt tiszt lakására, ahol házkutatást tartottak. A házkutatásnak sikere lett. A szegény, jobb sorsra érdemes hadnagyra nézve szomorú sikere. A tárcát a pénzzel együtt a szekrény fenekekén egy csákóskatulyában megtalálták.

Ezzel már véget is ért a fiatal, rokonszenves hadnagy szépen indult katonai pályája. A lopott pénz visszakerült gazdájához, a megtévedt fiúnak jóakaratu bajtársai pedig azt a tanácsot adták, hogy hamar, igen hamar adja be lemondását a kardbojtról, különben rangfosztás és egyéb büntetés lesz a vége. A bűnének tudatában teljesen megtört tiszt követle e tanácsot és még az órában ovisruhába öltözve, elhagyta Sopront.

Miniszteri tanácsos és hírlapiró vizsálya.

Egy felekezeti lap sajtópöre.

Távirati tudósítás.

Arad, június 24.

Az „Egyenlőség” című zsidó felekezeti újság több ízben foglalkozott a kultuszminiszteriumnak a zsidó ügyeket intéző osztályával, amelynek a vezetője Makkay Béla miniszteri osztálytanácsos volt. Az osztályfőnök, megnevezése nélkül azt írta az „Egyenlőség”, hogy a zsidó hitközségek alapszabályainak jóváhagyása körül türethetetlen lassúságot fejt ki a miniszterium, ugyannyira, hogy évekig tart egy alapszabálynak az elintézése. Annak az osztálynak a vezetőjéről, amelyhez a zsidó ügyek is tartoznak, megírta az „Egyenlőség”, hogy nem alkalmas a rábizott érdekek gondozására. Makkay Béla, akit időközben más osztályhoz helyezték át a miniszter, két cikk miatt sajtópört indított Szabolcsi Miksa, az „Egyenlőség” szerkesztője ellen.

A tárgyaláson — mint fővárosi tudósítónk jelenti — Balogh György dr. elnökölt, szavazó bírák Mikovich Lajos dr. és Jamnitsky Gyula dr. bírák voltak. A vádat Balás Elemér dr. kir. ügyész képviselte, a vádolt lepszekerestöt Bródy Ernő ügyvéd védte.

A tárgyalást az elnök kilenc órakor nyitotta meg és először Szabolcsi Miksa vádlottat hallgatta ki az általános kérdésekre. Ezután az esküdtsek megalakítására került a sor. Az esküdtsek megalakítása után az elnök konstata, hogy a panaszos miniszteri osztálytanácsos személyesen megjelent. Ugyancsak megjelent a három beidézett tanu is és pedig Hatvany Deutsch József báró, Mezei Mór dr., az izr. országos iroda elnöke és Mezei Ferenc dr., az izr. országos iroda titkára.

Mikovich Lajos dr. bíró ezután felolvasta a vádirat rendelkező részét, amelyben a kir. ügyészség Szabolcsi Miksát kétféle rágalmazás sajtóvétségéért miat szerzőt vádolja meg. A vádirat felolvasása után az inkriminált cikkeket olvastatta fel.

Az inkriminált cikkeket felolvasása után az elnök konstata, hogy a kultuszminiszterium megadta a felhatalmazást a budapesti ügyészségnek, hogy a cikkben foglalt rágalmazások miat indítsa meg az eljárást annak szerzője ellen. Ennek megtörténte után az elnök a vád-

lottat hallgatta ki részletesen az inkriminált cikkeket tekintetében.

Az elnök: Megériette a vádat?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Elismeri, hogy a cikkeket ön írta?

A vádlott: Igen.

Az elnök: Beismeri-e a bűnösségét?

A vádlott: Nem ismerem be.

Az elnök: Miért?

A vádlott: Azért, mert a felekezetem érdekeit védtem és cikkemet közérdekből írtam meg.

A zsidó felekezetenek nincs autooómisja, csak hitközségi belélete van. Hat év előtt kezdődött a kultuszminiszteriumban a zsidó hitfelekezetek beléleteinek megnyirbálása és három hónappal ezelőtt végződött be. Ez idő alatt hihetetlenül nyomorgatta a zsidó hitfelekezeteket valaki, a kit cikkeiben is említett név szerint és a ki magához ragadta a hitközségek ügyeit. Szokássá vált az alapszabályok jóváhagyását elnyújtani; holott azelőtt két hét alatt rendben volt a dolog, mostanában a jászberényi, kishéri izraelita hitközségek alapszabályainak jóváhagyása négy évig tartott. Sőt olyan hitközségeket is felszólítottak alapszabályaik megszerkesztésére, a melyek nem tartoztak vele, mert főkhitközségek. A vádlott másfélórás kihallgatáson volt Apponyi grófnál, a ki semmit sem tudott a szekaturákról. Kéri Apponyi Albert gróf volt miniszter megidőzését...

Az elnök: Most védekezését adja elő!

A vádlott: Elmúlt az izgalottság, elült a felháborodás. A sértő kifejezéseket, a melyeket cikkeiben használt és a melyek Makkay tanácsos személyét érintették, észintém sajnálja, azokért ünnepélyes bocsánatot kér, de adatait bizonyítani kívánja.

Az elnök: Nincs több kérdés. Kívánják a felek a bizonyítást?

Bródy Ernő védő hosszasan terjeszti elő, miket kíván bizonyítani; kéri a valódiság bizonyítását az egész vonalon, még pedig okiratokkal és tanukkal.

Vádlott: Kéri a bíróságot, hogy előbb a tanukat hallgassa ki, aztán következzenek az akták.

A bíróság elrendelte a tanukihallgatásokat. Mezei Ferenc dr., az országos izr. iroda titkára ezeket vallja:

— Az országos izr. iroda az utóbbi időben azt tapasztalta, hogy a kultuszminiszterium a zsidó ügyek ellátásánál nehézségeket támaszt. Mikor 1888 ban az összes hitközségek bejelentették alapszabályukat, valamennyit rövid néhány nap alatt elintézve és jóváhagyva visszaküldötték. 1904-től kezdve támadtak a rendkívüli nehézségek. Miután a zsidóság a recipcionális törvény által a többi vallásfelekezetekkel egyenjogusított, végtelenül bántó, hogy a kormány az izraeliták belső ügyeibe minduntalan beleavatkozik.

Az elnök: Miben állott ez a beavatkozás?

— A jóváhagyás végett felterjesztett alapszabályokat minden ok nélkül újra meg újra visszaküldötték. Mindannyiszor a kormányhoz fordultunk, de ez semmit sem változtatott a dolgokon.

A bizonyító eljárás este nyolc órakor ért véget. Ekkor az elnök felhívta az ügyészt a kérdések megszövegezésére. Tekintettel az előrehaladott időre, az ülést holnap reggel 9 óráig félbeszakították. Holnap a kérdések megszövegezésére és a perbeszédre kerül a sor. Ítélet délre várható.

Véres boszu a munkapárt győzelméért

Justh-párti kortesek lázítása.

Távirati tudósítás.

Arad, június 24

A közigazgatásilag és közrendészetileg egyébként sem első helyen álló Hevesmegye pétervásárai járásának egyik községében rettenetes anarkia pusztult. Sirok községben a lakosság egymást öli, üti, ingatlanait megrongálja. Az ösmeretlenség homályából véres gattetek által emelkedik ki ez a falucska, még pedig azoknak a jóvoltából, akik nem tudtak belenyugodni abba, hogy a nemzet közvéleménye elfordult Justh politikájától.

Sirok község nyugalma valóságosan lángborították a megbukott Beniczky Elemér Justh-párti követjelölt kortesei. Hetek óta a legnagyobb anarkia pusztult s tegnap már rettenetes éjszakát, a borzalmak éjszakáját kellett végigszenvednie a békésebb polgároknak.

Sirok község lakossága a közigazgatási hatóságokhoz fordult, hogy erélyével, gyorskezü intézkedésével mihamar vessen véget az anarkiának, míg valami szörnyű vérontás nem történik. A siroki borzalmakról távirataink a következőket jelentik:

Ahogy lefolytak a választások és a pétervásárai járásban Keglevich Gyula gróf győzelmével vereséget szenvedett a Justh-párt, az izgatások, botrányok, véres verekedések napirenden voltak. A szövetkezési körökben részre itták magukat a veszített tábor kortesei és katonái és innen indultak verekedő utjokra.

Vasvillákkal, botokkal voltak fölfegyverkezve a Braun Jenő földbirtokos lakása elé tartottak. Braun Jenő házat az uttól egy híd választja el, ott állt a földbirtokos üres puskával, — a vadászatról éppen akkor ért haza. Egy suhanc mellbe vágta, mire ő a suhanc után futott és puskatussal vett magának elégtételt. Utána eredt a kétszáz főnyi tömeg.

— Meg kell ölni! Agyon kell verni! — zúgták.

Mint az üzőt vad, menekült utcákon keresztül Braun Jenő, nyomában a fékevesztett, vérszomjas tömeg. A legközelebb lakó földbirtokos, Horn Béla portáján keresett menedéket Braun, de a tömeg ide érkezve, ostrom alá vette a házat. Amikor az ajtót betörték a tömeg vezetői, Braun és Hornék, Horn Bélának felesége, sógornője, a kerten keresztül voltak kénytelenek menekülni. Horn, a felesége meg a sógornője bebújtak a bokrok közé, Braun pedig a bokrok mellett futott, egyenesen a község házára. A nekivadult tömeg mindenütt a nyomában volt, már ostrom alá fogták a község házat, amikor észrevették, hogy Braun a község háza udvarán keresztül a megáradt Tarna patak felé fut. A lázadók közt volt éjjeli őr beérte és irtózatossá ütést mért rá egy fokossal. Vér borította el Braunt és véresen, nagy fájdalomtól gyötörve, belevetette magát a patakba. Braun ruhástól, cipőstől nyolcszáz métert uszott meg egyfolytában, míg kiért a községből. Recessre futott, hogy esendőri segítséget kérjen.

A tömeg a község házától visszament a Horn-féle kuria elé, ahol nekilátott a rombolásnak. Betörték a lakásokba, ahol minden butort izzé-porrá zúztak. Innen visszatértek Braun Jenő háza elé, ahol hasonló pusztítást műveltek, minden pusztíthatót tönkretúztak. Hasonló elbánásban részesítették özvegy Lutz-tig Sámuelné lakását, megtámadták Ravaics

Kálmán segédjegyzőt, Kelemen községi pénztárnok, Lemberger földbirtokos és még tizen-négy gazda házat. Mindenütt a legfájdalmasabb garázdálkodást vitték véghez.

Braun Jenő éjjel felé érkezett meg Recskre, ahonnan két esendőrral tért vissza, akiknek látára a zavargók éjjel két órakor szétoszlottak. A pétervásárai főszolgabíró intézkedésére tizenkét esendőrről és Maczki György szolgabíró a községbe érkeztek. A esendőrről megállapították, hogy hetek óta folyik a Justh pártiak részéről a bujtogatás a községben. Tizennégy embert, köztük a főcinkost, Bujáki volt községi bírót letartóztatták és ma reggel bevitték az egri kir. ügyészség fogházába. Hat esendőrből álló járőr a községben maradt, mert félt, hogy a zavargás mihamar megismétlődik.

IRODALOM ES MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szombat: Biboros, színmű. Gál Gyula felleptével.

Vasárnap: Délután: Lili, operett. Este: Elmúlt harangok, színmű. Gál Gyula felleptével.

* Brassbound kapitány megtérése. Márkus Emilia és Gál Gyula ma este Shaw Bernard Brassbound kapitány megtérése című vígjátékban folytatták vendégszereplésüket. A ma esti előadás egyike volt a jobbaknak. A közép-pontban természetesen a két vendégművész állott, alakításuk kiváló műveltséget nyújtott, ámbar szerepeik nem simulnak teljesen egyéniségükhöz. Méltón sorakozott hozzájuk Keszler alakítása a címszerepben. Mellette a kisebb szerepek alakítói teljesen elmosódtak. A színház felig megtöltött közönség kissé furesán érezte magát a minden ízében modern vígjáték szemlélésében. Mert bizony sokkal súlyosabb igazságok vannak benne, sokkal mélyebben szántó a tendenciája is, mint amennyi általában egy vígjátékban szokásos. Viszont magának a mesének az érdekessége és a diszkrét beállított torzítások ha nevetést nem is keltettek, minden esetre lelki gyönyörűséget bőven szereztek mindnyájunknak.

* Fábrián és Csiky szobra. A Kölcsey egyesület választmánya szombaton délután fél hat órakor a város házában ülészik. Érdekes tárgya lesz a gyűlésnek a Fábrián Gábornak és Csiky Gergelynek emelendő szobrok ügye. Tudvalevő, hogy a Kölcsey egyesület a két aradi írónak emelendő szoborhoz mintát kapott Margó Edétől. A legutolsó választmányi ülés határozata szerint Philip István eleki származású budapesti szobrász is felszólítást kapott pályaterv benyújtására. Philip, aki a Világoson Bohusné Szőgyény Antóniának összel emelendő szobrot készíttette, elküldötte pályázó mintáját. Ajánlatáról a szombati választmányi ülés fog határozni. Szobormintája a város házában a tanácskozás termében lesz látható.

* Gál Gyula vendégjátékai. A színház ilusttris vendégművésze, Gál Gyula holnap a Biboros címszerepét játssza. Gálnak ez az alakítása kolosszális mindenkit megragadott, aki látta. A többi főszereplő a következő: K. Kápolnay Julianna, Follinuszné, Keszler, Várnay, Leóvey, Dalli. Vasárnap este lép föl utoljára a színházban Gál Gyula Az elmúlt harangok Todorescu pópa szerepében.

* Az Aradi Zenekonzervatórium 1910. június 25-én, szombat d. u. 4 és fél órakor az intézet tantermében tartandó vizsga-hangversenyének műsora: Godard: La helle fileuse, Meer Böske. Thoma: Valse zong. Vincze Böske. Karganoff: Impromptu zong. Pichler Anna. Liszt: Valse zong. Glück Erzs. a) Rubinstein: Romanze, b) Grieg: Danse Norvegienne zong. Szvoboda Etelka. Esipoff. Romanse zong. Fleischer Adél. Rachmaninoff: Prelude cisz moll zong. Pál Ronka: a) Popper: Andacht, b) Popper: Papillon gord. Bayer Leó a) Bach: Prelude E-dur, f-moll. b) Mozart: Phantasie d-moll, c) Jensen: Rondo zong. Spielmann Erzs. (Magy.

kir. orsz. zeneakadémia 6. osztályu vizsgázott növendéke.) a) Grieg: „Nocturno”, b) Beethoven: „Bagatell” esz-dur, c) Beethoven: „Bagatell” c-dur zong. Salgó Piri. a) Bach: „Prelude” B-dur, b) Bach: „Fuga” c-moll, c) Liszt: „Fonódal” zong. Horváth Gizi. (Magy. kir. orsz. zeneakadémia 8. osztályu vizsgázott növendéke.) a) Schubert: „Andante”, b) Nöck: „Etude” gord. Bock Béla. a) Bach: „Prelude és Fuga” e-moll, b) Beethoven: „Sonata” c-moll zong. Bródy Erzs. (Magy. kir. orsz. zeneakadémia 6. osztályu vizsgázott növendéke.) a) Grieg: „Sonata” II. rész, b) Szendy: „Caprice” a-moll zong. Dömötör Margit. a) Bach: „Prelude” A-dur, b) Bach: „Fuga” c-moll, c) Liszt: „Tarantella” zong. Benczedy Irma. (Magy. kir. orsz. zeneakadémia 8. osztályu végzett növendéke.) 2529

* Az obsitos. Hísfő mutatta be a színtársulat a Vígsház nagyszerű operettújdonosságát. Az obsitos t. A főszereplők a következők: Dióssy Nusi, Zalay Margit, H. Harmath Józsa, Benkóné, Boregi, Polgár, Leóvey, Várnay és Vass.

* Kolumbusz Kristóf tragikus sorsának pompás előadása a szenzációja sz. Uránia új műsorának. Megelenedik előttünk az azomorú sora, amely a legtöbb nagy felfedezőnek jut osztályrészül. Honfitársai gunyolódásai elől, amelylyel terveit illeték, kénytelen volt külföldre menekülni. Később a spanyol király segítségével flottát vezethetett és fel is fedezte Amerikát borzalmas küzdelmek után. De munkája gyümölcsét nem élvezhette. Az intrika börtönbe juttatta és kilenc évi sanyalódás után fájdalommal kellett látnia, hogy az ő dicsőségeért hogyan ünneplik szerencsés utódait, Vespucci Amerigót. Börtönében víziókba esik, amelyek aztán megvigasztalják, mert vízióiban látja, hogy az utókor rehabilitálja és mint Amerika felfedezőjének, szülővárosa szobrot állíttat. 241

Hivatalból megindított rágalmazási pör.

Az aradi ügyészség vádirata.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24

Az aradi kir. ügyészség ma vádiratot adott be Valerián József világosi földbirtokos és vállalkozó ellen, aki Keller Izsó műszaki tanácsos, az aradi államépítészeti hivatal vezetőjéről azt állította, hogy vállalkozóktól pénzt fogad el és hivatali állásának felhasználásával anyagi előnyöket juttat egyes vállalkozóknak. Az ügyészség kéri, hogy a vádtanács Valeriánt helyezze vád alá.

Az ügy előzményei a következők:

Még ez év február havában történt, hogy Valerián József világosi földbirtokos, aki az aradmegyei utak kavicsozását szokta vállalni, Schill József vármegyei főjegyző előtt a következőket mondotta Keller Izsóról:

— A vármegyei közuti vállalkozások nem olyan jövedelmezők, mint amilyeneknek látszanak, mert a haszonnak egy tetemes részét, ami az elmúlt évben mintegy 8000 koronára tehető, Kellernek, az államépítészeti hivatal főnökének kellett átengedniük.

A főjegyző csodálkozással hallgatta ezt a valószínűtlennek látszó kijelentést. Valerián azonban továbbra is terjesztette ezeket a híreszteléseket és egy társaságban, ahol Kemény Manó, Böhm Géza és Kádár József vállalkozók voltak jelen, ezt a kijelentést tette:

— A főjegyző urnál jártam, aki tőlem megkérdezte, hogy igaz-e miszerint mi a műszaki tanácsosnak pénzt adtunk, amire én azt feleltem, hogy ha mint vállalkozót kérdez, azt mondom, hogy nem, de ha mint barátját kérdez, azt mondom, hogy igenis, mi adtunk pénzt Kellernek.

E kijelentések Keller fülébe jutottak, aki azonnal fegyelmi vizsgálatot kért maga ellen. A vizsgálat foganatosításával a kereske-

delmi miniszter Hazay dr. miniszteri tanácsost bizta meg, aki lejött Aradra és fogantatosította a vizsgálatot.

A fegyelmi vizsgálat több napig tartott és teljesen tisztázta a megvádolt műszaki tanácsost. Erre azután a kereskedelmi miniszter megadta az ügyésznek a felhatalmazást a feljelentés megtételére, amely hivatalból üldözhető rágalmozás vétsége miatt vádat emelt Valerián ellen.

Elveszett akták.

A Habár-pör bizonyítékai.

Fővárosi tudósítónktól.

Arad, június 24.

A Wekerle-kormány ismert sajtópörében tudvalevően szerepel a budapest—váci—gödöllői villamosvasut ügye is. Habár Mihály a Wekerle—Kossuth-kormány panamáiban megjelent rópiratában legelső helyen foglalkozik ezzel a vállalkozással s elmondja benne, hogy amikor a koalíció többség még az ellenzéki padokon koplalt, az éhes ember elkésértésével a legdühösebben a vicinális panamákat üldözte. A változott körülmények jellemzésére azt igyekezett kimutatni, hogy a vicinális panamák egyik legérdekesebbje az, ami a váci—budapest—gödöllői vasut körül történt. Régen szükség volt már ennek a vorának a kiépítésére és egyik pestmegyei földbirtokos kapott is rá előmunkálati engedélyt.

Alakított rá érdekcsoportot, amely előbb Hieronymi Károlynál, majd később Vörös László miniszternél járt, még pedig meglehetősen befolyásos képviselő társaságában, hogy különböző kedvezéseket eszközöljön ki, de hiába. Kossuth Ferencnek kellett jönnie, hogy ezt az üzletet nyélbe lehessen fűzni. Am a földbirtokos nagyot nézett, amikor megtudta, hogy az építési engedélyt másik társaság kapta meg. Nem értette eleinte a dolgot, de tisztán látott mindjárt, amikor híre futott, hogy háta mögött egy nagy ur áll, Benyovszky Sándor gróf, Kossuth Ferenc rokona.

Hogy mennyire befolyásos férfiú ez a Benyovszky gróf — jellemezte a rópirat szerzője — csak később derült ki. Hallatlan kedvezéseket kapott ez a társaság. Mindenekelőtt néhány ezer vagon teherszállítmányt köteles az államvasut átadni a villamos vasutnak, ami közel negyedmillió koronájába fog kerülni az államvasutaknak, továbbá az üzemkezelést 45 százalékért vállalta el az államvasut, holott más vicinálisnál ötven százalékért teszi ezt. — A feltűnő kedvezést azonban a villamos áram szolgáltatásánál kapta az új vicinális. Az államvasut ugyanis szerződést kötött a gödöllői—váci villamosvasutat építő Villamos Vállalatok Rézvénytársasága céggel, hogy a vállalat Budapest közelében felépítendő áramfejlesztő telepe fogja az összes budapesti pályaudvarok villa világítását végezni. A példátlan kedvezés az, hogy a villamos vállalat tizenhárom és tizenhat fillért kap, holott más társaság hat fillért szokta az áramot szolgáltatni.

A vádekat azután betetözi az a közlés, amely szerint a Phobus névre átkeresztelt vállalat beválasztotta az igazgatóságba Kvassay Istvánt, Kossuth Ferenc rokonát, azután megalapította a Tátrafüredi Villamosvasut rvt-ot, amelyben Benyovszky gróf igazgatósági, Pally Sándor felügyelő-bizottsági tag lett, míg a gödöllői—váci villamos elnökévé szinten gróf Benyovszky Sándort választották.

Ezek a vádak voltak a rópiratban legsúlyosabbak s a vizsgálat is ezek körül folyt a legszélesebb alapon. Kihallgatták az összes érdekeltet és bekérték az erre vonatkozó összes aktákat a Máv. igazgatóságától. A Máv. erre intézkedett az ügyosztályoknál, hogy ezeket szolgáltatassák be az elnöki osztályhoz. De az ügyosztályoknál csak néhány jelentékelenebb iratot találtak. Hosszas keresés és nyomozás után megállapították, hogy a váci—gödöllői vasutra vonatkozó akták közül a 135.627—907., 307.672—1907., 126.584—1908., 310.648—1908., 139.443—1909. s 276.902—1909. számú iratoknak nyomuk veszett. Az igazgatóság erre 167.010. számmal körözést adott ki, amelyben utasítja az ügyosztályokat, hogy

ha nálán a bíró aktákról tudomásuk volna, szolgáltatassák be azokat. Eddig egyetlen ügyosztály sem jelentkezett és nagyon valószínű, hogy tekintettel az ügyiratok fontosságára, a rendőrségre hárul majd a feladat, hogy az aktatolvajokat kézrekerítse.

Letartóztatott vezérigazgató.

Hamis takarékpénztári mérlegek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

A temesvár-belvárosi takarékpénztár ez év április havában esődbe jutott. Beszámoltunk annak idején a jó hírnek ismert pénzügyi közgyűlésén lefolyt botrányokról, amelyek a részvényesek elégedetlenségének megnyilatkozásai voltak. A közgyűlésen hamis mérlegkészítéssel és hűtlen kezeléssel vádolták az igazgatót.

A vádak alaposak voltak, mint azt a következmények bizonyították. Az intézet egyik igazgatója öngyilkosságot követett el, a betevők megrchanták a takarékpénztárt és csakhamar kimondotta a temesvári törvényszék az intézet esődjét.

Ezzel azonban még nem záródott le az igen sok kis egzisztenciát érzékenyen megkárosító igazgatóság büntelést. A törvényszék megindította a büntelést, melynek folyamán ma — mint Temesvárról jelentik — szenzációs fordulat történt.

Fehér Antal központi vizsgálóbíró déli tizenkét órakor előzetes letartóztatásba helyezte Adler Józsefet, az intézet volt vezérigazgatóját. A esődüggyel kapcsolatosan az eljárás hivatalból megindult a büntető hatóság előtt is és már hónapok óta folyik a vizsgálóbíró előtt a kihallgatás, szakértői szemle. A btk. 414. §. 4. pontjában ütköző csalárd bukás büntette miatt folyik a vizsgálat, mert az eddigi adatok bizonyossága szerint az intézet mérlege meg volt hamisítva. A vizsgálóbíró ismételt kihallgatatta Adler Józsefet, aki következetesen azzal védekezett, hogy semmiről nem tud semmit. Neki fogalma sem volt arról, hogy mi történik az intézet körül. A vizsgálat folyamán Fehér Antal központi vizsgálóbíró oly súlyos gyanúokat látott fenforogni, hogy a mai kihallgatás után — tekintettel a büntelékeny súlyos voltára — előzetes letartóztatásba helyezte Adler Józsefet. A letartóztatás ellen úgy a terheit igazgató, mint védője, Hódosi Adolf dr. felfolyamodást jelentett és a kir. törvényszék vádtanácsa holnap határoz. Hír szerint a közel jövőben még több letartóztatás várható.

TANÜGY.

(—) Új tanítók. Tegnap fejezték be az aradi áll. tanítóképzőben a képesítő vizsgálatot Varjassy Árpád kir. tanácsos, tanfelügyelő elnökelete alatt. Az eredmény ez évben fényes. Az intézet 24 végzett növendéke mind letette a képesítőt, még pedig: Angyal János, Greguss Pál, Henni Aladár, Hortobágyi János, Mandich Marin, Rozenzweig Antal, Szántó Ferenc, Teván István, Varga Antal és Zágonyi Dezső kitűnő sikerrel. Berkó István, Debó István, Fohr József, Gályik János, Haluska Ferenc, Imre József, Leopold Rezső, Magyar Miklós, Ruck József és Schwarz Miklós jeles eredménnyel. Dongán Agoston, Geiszler Péter, Germánusz János és Murkácsy Andor jó általános osztályzattal. Előgséges egy sincsen. Két magántanuló a vizsgálat teljes ismétlésére bukott.

HIREK.

Akik megharagudtak a püspökre

A tápéiak boszuja.

Tápé eddig csak arról volt nevezetes, hogy igen „nehéz” kerület s hogy ott van a világ közepe. A kis községben évek mulnak el jelentősebb esemény nélkül. A népe csöndes, jámbor, istenfélő s talán még a jobbágy-korszakból maradt vissza az a szokása, hogy igen megtisztelt az urakat, különösen pedig a papokat.

Váratlanul most mégis olyan eset pattant ki, amely azt bizonyítja, hogy a derék tápéiak haragot is tudnak tartani, sőt boszút is állnak a szenvedett sérelmekért. Akire pedig megharagudtak, akin boszút álltak, az nem kisebb ur, mint a méltóságos váci püspök.

Pár éve történt, hogy a tápéiak kérték a tápéi püspöktől. Küldöttséget menesztettek hát Csáky Károly gróf püspökhöz, akit azonban rossz kedvében találtak. A püspök egyszerűen nem fogadta a küldöttség tagjait. Emiatt nehezteltek meg a tápéi-k. Elhatározták, hogy boszút állnak. Amde olyan kis községnek, mint Tápé, ritkán nyílik alkalma olyan nagy uron állni boszút, mint a hatalmas váci püspök. Jégre tettek hát a lovagjateköt s vártak. Nem hiába. A boszu ideje elérkezett.

Pár héttel ezelőtt a püspökségtől értesítést ment Tápéra, hogy Jung János fölszentelt püspök a bérálás szentségének kiosztása végett a községbe fog érkezni. Ilyenkor az a szokás, hogy a község lovasbandériummal, morszárdurrogatással fogadja a főpapot. A kupaktanács tehát összeült, hogy a fogadtatás módjait megbeszélje. Az értekezleten aztán eszükbe jutott a tápéiaknak a rajtuk esett méltatlanság s elhatározták, hogy a püspök megérkezésénél a hivatalos fogadtatást mellőzik.

A püspök meg is érkezett fényes kísérettel s nagyon elálmélkodott, mikor a község részéről hivatalosan nem üdvözölte senki. Gyorsan kiosztotta hát a bérálás szentségét s aztán sietve távozott. Beszéli, hogy a derék tápéiak arcán ezuttal a szokásosnál erősebb bérmapofonok csattantak el a főpap halászgöngyölök kezétől. Mindegy, a kis Tápé megmutatta, hogy — a püspök sem szolgáló.

— Vilmos császár a Nobel-díj nyertese. Berlinből jelentik: A párisi La Presse értesülése szerint a legközelebb kiosztásra kerülő Nobel-békedíj jelöltje Vilmos császár. Ezzel szemben Löveland, a Nobel-bizottság elnöke úgy nyilatkozott, hogy a jövő évi békedíj nyertesének nevét december tizedike előtt semmi esetre sem hozzák nyilvánosságra.

— Egy hírlapi közlemény cáfolata. A Magyar Távirati Iroda jelenti: Több lapnak azzal a hírével szemben, hogy az aradi választás jutalmazásul Aradon egy báróság és több kitüntetés, valamint előléptetés várható, illetékes helyről nyert felhatalmazás alapján kijelentheti a Magyar Távirati Iroda, hogy ez a híresztelés minden alapot nélkülöz. A mi egy ot-tani lapszerkesztő tegnap közzétett nemesítését illeti, megállapítható, hogy az erre vonatkozó fölterjesztés jóval a régi országgyűlés feloszlata előtt megtörtént s így a választásokkal összeköttetésbe nem hozható.

— Esküvő. Gorain János dr. zernyesti ügyvéd tegnap kötött házasságot Serbán Flóra kisasszonnyal, Serbán Miklós ítélőtáblai bíró özvegyének leányával. Az esküvő a román székesegyházba folyt le s annak szertartását Pap I. János aradi román püspök végezte.

— Kerkápolyné — felakasztotta magát. Özvegy Kerkápolyné Karolyné öngyilkosságáról Magyar-gencsről a következőket jelentik: Kerkápolyné már a délután folyamán három ízben megkísérelte az öngyilkosságot, ápolónői azonban az utolsó pillanatban mindig megakadályozták. Este fél tizkor Kerkápolyné bement szobájába, mert, ugymond, jól érzi magát, pihenni akar. Az ápolónő két óráig virrasztott, ezután lefeküdt az ágy mellett levő dívánra, s elaludt. Kerkápolyné ekkor felkelt, lábujjhegyen a fürdőszobába lopózott, s a zuhany drótsinórjára felakasztotta magát. Reggel kiszállt az öngyilkosság helyére Kálmán Béla járásbíró és Takács Márton celldömölki szolgabíró.

— Megégett repülőgép. Münchenből jelentik: Otto mérnök tegnap nagy közönség és szakértők jelenlétében próbálta ki saját találmányu repülőgépét. Az aeroplán gyönyörűen szállt föl, de alig 20—30 méter magasságban a motor felmondta a szolgálatot. Az aviatikus mérnök nem vesztette el hidegvérét. Biztos kézzel kormányozta gépjét, hogy leszálljon. Egyszerre fűrobbant a benzín és a repülőgép lángba borult. Otto mérnök kiugrott a nyeregből és semmi baja sem esett, aeroplánja azonban megégett.

— Eljegyzés. Engel Jenő Forraynagyiratosról eljegyezte Krausz Irénkét, özv. Krausz Jakabné nagyműveltségű leányát Temesvárról. 2523

— Kell Manó cég ajánlja hirneves ke-lengyebarisnyáit és ruhadis remekeit. Telefon szám 673. 652

— Megakarta állítani a király kocsiját. Budapestről jelentik: Öfelsége ma délben meglátogatta Klóvild főhercegnőt. Mikor fogatán a várba visszahajtatott, egy gyászruhába öltözött asszony iratesomót lobogtatva kezében, a kocsil elé állt és megállásra akarta kényszeríteni, hogy a kérvényt átadhassa. A fogat azonban kikerülte az asszonyt és a várba hajtatott. A rendőrség letartóztatta az asszonyt, de miután igazolta magát, szabadon bocsátották. Szegény mosogatónő, aki valami kéréssel akart a királyhoz fordulni.

— Jegyző-választás. Simánd község ma egyhangúlag jegyzőjévé választotta Suciú Trajánt.

— Itéletírdetés a Hofrichter ügyben. A Neues Wiener Tagblatt jelenti megbízható helyről, hogy Hofrichter főhadnagy előtt holnap hirdetik ki az ítéletet, amely husz évi súlyos börtönre szól.

— Gazdasszonyok hus-bojkottja. Bécsből jelentik: A Bécs melletti Krems városkában a gazdasszonyok megsokalták a hus folytonos drágulását. Gyűlést tartottak és kimondták, hogy miután a férfiak nem tudnak intézkedni a mérsárosok és huszszeresek garázdálkodása ellen, most ők lépnek sorompóba és tízenegy napig nem vásárolnak húst.

— Véres pótválasztás. Budapestről jelentik: A nagyigmádi választókerületben e hó 22-én volt a pótválasztás. A kerületben nagy izgalom uralkodott és az egyik községben a felingerült nép a rend fenntartására kirendelt négy esendőrt megtámadta, és kövekkel megdobálta. A esendőroket a kövek megebeszítették és mikor látták, hogy a tömeg újabb támadásra készül, önvédelmükben fegyverekhez nyúltak és a nép közé lőttek. A lövések következtében Kiss József földmives halva rogyott össze, Horváth József földmives a gyomrán, Kerekes Józsefné a mellén, Berczeli Lajos a lágyékán súlyos sérüléseket szenvedtek. A sebesülteket a komáromi kórházba szállították.

— Ösztöndíjak a vidéki sajtónak. Zichy János gróf vallás- és közoktatási miniszter mindjárt kormányralapte után négyezer koronát adott tárcája terhére négy 1000—1000 koronás utazási ösztöndíj céljaira, amelyeket a Budapesti Ujságírók Egyesülete és az Otthon együttesen ítélnék oda budapesti ujságíróknak külföldi tanulmányi utazásokra. A közoktatásügyi miniszter e nagyszerű tervének megvalósításakor megfeledkezett azonban a vidéki sajtóról. A vidéki ujságírás érdekei, az a hatalmas szolgálat, amelyet kiváltképpen a nagy vidéki ujságok végeznek, szinte természetessé teszi, hogy a vidéki ujságírók számára is kell a tanulmányi ösztöndíjakból juttatni.

— A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége most Zichy János gróf közoktatásügyi miniszterhez fölíratot intéz, kérvén, hogy a vidéki ujságírók számára is létesítsen az állam két 1000—1000 koronás tanulmányi ösztöndíjat. A kérelmet Barát Ámin királyi tanácsos, alelnök vezetésével küldöttség adja át a miniszternek. A Vidéki Hirlapírók Országos Szövetsége vetette föl különben az ujságírói tanulmányi ösztöndíjak eszméjét. Sz. Szigethy Vilmos, Benedek Árpád és ifj. Mórócz Pál voltak eddig a VHOSZ ösztöndíjaival külföldi tanulmányuton.

— A friedbergi merénylő büntársa. Hamburgból jelentik: Barkenstein Henriknek, a friedbergi birodalmi bank merénylőjének büntársát ma letartóztatták. A büntárs Schmidt kereskedelmi utazó név alatt egy friedbergi szállóban lakott, s ott a személyzet előtt váltig hangoztatta, hogy ő aeroplánnal akar felszállani. Podgyászainak megmotosásakor több, kilenc centiméter hosszú, töltetlen bombát találtak nála. Barkenstein csak azért követte el a bombamerényletet, hogy büntársa a támadt zűrzavarban annál könnyebben hajthassa végre a bankrablást.

— Halálos automobil-szerencsétlenség. Kölnből jelentik: A város közelében egy száguldó automobil összeütközött egy szenes-szekérrel, amely szintúg meg volt rakodva. Olyan óriási erővel rehaant belé az automobil, hogy a teherszekér féloldalt fordult és a gépkocsi izzé-perrá tört. Két ur és két hölgy ült az automobilban. Kirándulásról jöttek vissza Kölnbe. A gépész menten meghalt a négy kiránduló már haldokolt, mikor segítség érkezett. A felborított szenesszekér kocsisa örök életére nyomorék marad. A szerencsétlen az automobil alá esett.

— Mulatozás lopott ezresekkel. Budapestről jelentik: Feigl János magánmérnök Súlyom-utca 22. szám alatti irodájában Schwarz Sarolta végzi az irodavezetői és pénztárnoki teendőket. Tisztviselőtársa Blazsek Károly 19 éves hivatalnok. Tegnap délután Blazsek elkérte Schwarz Saroltától a pénztárszekrény kulcsát, hogy a szekrényből a főkönyvet kivegyje. A leány odaadta a kulcsot és csak hat órákor este vette észre, hogy a szekrényből eltűnt egy boríték 3300 korona készpénzzel és az irodából eltűnt Blazsek Károly is. Szólt a mérnöknek, aki azonnal feljelentést tett a rendőrségnél, ahonnan detektíveket küldtek ki Blazsek Óriás-utca 19. szám alatti lakására, ahol lakásadónójától megtudták, hogy Blazsek estefelé hazajött, új ruhát hozott, átöltözött és eltávozott. A régi ruhát a detektívek átkutatták és megtalálták benne az eltűnt borítékot. Pénzt már persze nem találtak. Az egész várost átkutatták, keresvén a tolvajt, de nem találták meg. Reggel hat óra felé Blazsek Károly kocsin jött lakására, vele voltak Fehér Albert és Bacsó István asztalossegédek és két ugynevezett „énekesnő”, a József köruti „Budapest”-mulatóból. Valamennyi

holt részeg volt és nagyokat kurjongattak. A leányokat a detektívek elbocsátották, de a férfiakat bevitték a főkapitányságra, ahol a két asztalost is szabadlábra helyezték. Blazseknál már csak 2250 korona és 16 fülér pénzt találtak; estétől reggelig 1050 koronát vert el Blazsek, aki csak annyit mondott: Egyszer ki akartam magamat mulatni... Amikor kijőznodott, kihallgatták és letartóztatták.

— Letartóztatott betörők. Az aradi rendőrségnek tudomására jutott az elmúlt éjjel, hogy két fiatalember az egyik éjjeli mulatóhelyen feltűnően költekezik. A rendőrség kiment a mulatóhelyre s megállapította, hogy a két, bár jobban öltözött, a munkásosztályhoz tartozó fiatalember tényleg két kézzel szórja a pénzt. Igazolásra szólították fel őket, s minthogy semminemű irás nem volt náluk, előállították. A rendőrségen Hankes György és János szászvárosi bányamunkásoknak mondták magukat. A pénz eredetére vonatkozólag pedig azt vallották, hogy azt részben a petrozsényi bányában keresték, részben pedig bátyjuk bizta rájuk, hogy vigyék Szászvárosra lakó anyjuknak. A rendőrség, hogy a két fiatalember állításainak valódiságát ellenőrizze, táviratozott Petrozsénybe, s onnan az a válasz érkezett, hogy mindkettőjüket tartóztassák le, mert a petrozsényi esendőség többrendbeli lopás és betörés miatt már régen keresi őket.

— Születések és halálozások. Az aradi anyakönyvi hivatalban június 24-én a következő születéseket, halálozásokat jelentették be: Született: Dobra Antal vonatkiszérő lakatosnak Antal nevű fia, Sztoján György borbélymesternek Gizella nevű leánya. Meghalt: Német János 67 éves napszámos, Héger Odónné 31 éves fékező neje.

— Francia likörök legbiztosabb készítéséről — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillé, Vojtek és Weisznál. 279

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható érvényvizskerekedésekben és gyógykezelőintézményekben.

SCHULTES ÁGOST Bányász-Lipóczy Salvator-üzem, Vállalat, Budapest, Rudasliget, 8.

TARKASÁGOK.

(Különös álláspont.) Az alábbi humoros jelenet az Asztalos Sándor-utcában folyt le este egy hét óra tájban. Gyantlanul haladt a Hal-tér felé Grünberger Mór, a házalókaszt kiváló tagja, amikor valaki hatalmasan hátbavágja és egy hang vidáman felkiált:

— Szervusz Kohn. Hogy vagy?

Grünberger dühösen fordult hátra.

— Mi az, hogy Kohn? Én sohase voltam Kohn. Én Grünberger vagyok. De ha Kohn volnék, akkor se kéne ugy hátbavágni. Nézzé meg az ember.

Grünberger azt hitte, hogy az idegen erre a felvilágosításra legalább is mentegetőzni fog. Ellenkezőleg történt. Az idegen boszus arcot öltött és haragosan kiáltott rá a házalóra:

— Mi köze magának ahhoz, hogy vágom én hátha az én Kohn barátomat?

(A barátságos szobapincér.) Bármennyire tagadják, a budapesti repülőversenyek mégis néhány száz idegent Budapestre hoztak. Ez épen elég volt arra, hogy a szállodák megteljenek ugy.

hogy a következő napokon sokan a kétesebb híri szállókhoz voltak kénytelenek folyamodni. Így járt egy vidéki polgárlárs is, aki a feleségével ment fel a versenyre. Mintán az elsőrendű hotelek egyikében se volt hely, meglátott egy Garnit, jóhiszeműleg belépett és szobát kért. Sajátságos, de úgy van, hogy ezek a szállodák nem szeretik az olyan vendégeket, akik a 70—80 krajcárért az egész éjszakát ott töltik. Minthogy azonban a vendégeket kilöki nem lehet, a szobapincér savanyu arccal mutatott egy igen kétes tisztaságu szobát. A mi emberünk körülnézett, aztán hirtelen megütődve mutatott a falra, ahol apró sötét pontok sorakoztak egymás mellett.

— Mik azok a falon, — kérdezte — legyek?
A szobapincér nyugodtan válaszolt:

— Tessék csak ráütni a tenyerével. Ha elrepülnek, akkor legyek, de ha nem repülnek el, akkor azt hiszem, poloskák.

(A női boka.) A női bokáról már köteteket irtak. Versben, prózában, kötött és kötetlen beszédben, egész irodalmat irtak már össze. És bár a boka-kérdés már régóta el van intézve azzal a törvénnyel, hogy a női boka olyan legyen, mint egy pezsgős üveg, még mindig tudnak új dolgokat írni a formás női bokákról.

Egy vidéki lap egész sereg új és meglepő ötletet közölt a női bokáról. A kedves elnevezésből a következő szemelvényeket közöljük:

— „Tetőtől-talpig! De azért kezdjük alulról. A boka. Ez a legfontosabb.

— Én a bokát úgy fogom meg (tessék rozszat gondolni!), hogy bokás a divat. A boka intellektuál lett: beszél, irányít, szervez, tömegeket mozgat, gondolatokat teremt. És oh, sőt oh: micsoda gondolatokat. — Egy nívós boka, az egy valaki, aki megérdemli, hogy kezét csókoljunk neki.

Ilyen fegyver a láb az asszonyok kezében.
Fegyver, amelylyel titokban hadakoznak a nyilvánosság előtt. Röviden nyílt titoknak is nevezhetjük, mert senki sem mondja, hogy előveszi és mégis előveszi mindenki.

De most már eleresztem a bokát, melyet harisnyásan és keztyűs kézzel tartottam. A következő folytatásban — ezt megígérem — lehozom a keztyűmet és le a bokáról a harisnyát.“

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS

Aradi gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, június 24.

Néhány nap óta ismét kedvező időjárást kaptunk. Ha figyelembe vesszük azon körülményt, hogy a termés sorsát a hátraleékos időjárástól tették függővé, úgy határozottan javultak az esélyek. Ily értelmű hírek kerültek is forgalomba és csak örvendhetünk, hogy az ideai termés mégis csak jónak ígérkezik.

A gabonaüzlet irányzata az árukereslet következtében szilárd.

A mai piacon osekély hozatal volt.

100 mm. buza	10.—10.30
100 mm. tengeri	5.30—5.35
Rozs	6.50
Zab	6.40
Árpa	5.80

A gabonárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, június 24.

Amerika 1½-el magasabb. Kínálat, vételkedv gyöngye. 3 ezer mm. 5—10 fillérral magasabb.

Az arak 50 kilónként számítva:

	Déli szárlat	2 órai szárlat
Buza 1910. októberre	9.60—9.61	9.61—5.62
Rozs 1910. októberre	6.91—6.92	6.93—6.94
Zab 1910. októberre	7.25—7.26	7.24—7.25
Tengeri 1910. júliusra	5.48—5.49	5.46—5.47

Budapesti értéktőzsde. (Táv. jelentés.)

— Június 24. —

Magyar aranyjárdék 4%	113.20
Magyar koronajárdék 4%	92.15
Magyar koronajárdék 3½%	82.75
Magy. földteherm. kötvény 4%	92.50
Hórvát-szlavon földteherm. kötvény	94.—
Magyar nyeresémsorssegy kölcsön	225.—
Tiszasszab. és szegedi sorssegy kölcsön	155.60
Osztrák járadék papírban	94.—
Osztrák járadék ezüstben	97.75
Osztrák járadék aranyban	116.50
Osztrák koronajárdék 4%	94.—
1880. évi osztrák államsorssegy	171.—
Osztrák-magyar bankrészevény	18.20
Magyar hitelbank-részevény	840.75
Osztrák hitelintézeti részevény	667.25
Osztr.-magy.-államvasúti részevény	751.50
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.08
Német birodalmi márka	117.42½
London vista	240.05
Páris vista	95.95
20 márkás arany	23.48

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1910. június 24.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos új ...	9.40—9.45
76 " " " " " "	9.50—9.55
77 " " " " " "	9.60—9.65
78 " " " " " "	9.70—9.75

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos új... ..	9.35—9.40
Rozs új... ..	6.65—6.70
Árpa új... ..	5.30—5.40
Zab új... ..	6.10—6.20
Tengeri régi... ..	5.40—5.45

Felelős szerkesztő:

BOLGÁR LAJOS.

NYÁRI SZÍNHÁZ.

Szombat, 1910. június hó 25-én:

Gál Gyula vendégfelléptével:

Biboros.

Színmű 4 felvonásban. Irta: Parker L. Napoleon. Fordította: Dr. Mihály J.

SZEMÉLYEK:

Giovanni	Gál Gyula.	Francesco	Nagyiván I.
Giuliano	Déli Lajos.	Luigi	Keller I.
Bartholomeo	Várnay Jenő.	Beppo	Leóvey Leó.
Gaido	Gerő János.	Pietro	Vass Jenő.
Andrea	Keszter Ede.	Claricia	Föllinusné.
Petter Ramsen	Kulcsár L.	Philiberta	Kápolnay J.

Kezdete 8 órákor.

URÁNIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadság.tér mellett.)

Műsor 1910. június 25-én, szombat:

1. Az elcsereit csomag. Kacagató. — 2. Tropikus éghajlat. Látványosság. — 3. Korsikai történet. Dráma. — 4. Csillagászati felvételek. Tanu ságos. — 5. Kisérlet a muzeumban. Humoros. — 6. Szevilla. Látványosság. — 7. Az iskolakerülők. Kacagató. — 8. Columbus Kristóf. Történelmi dráma.

Előadások délután ½ 7 órától kezdve.

Helyárak: I-ös hely 1 kor., II-ik 80 fill., III-ik 60 fill., IV-ik hely 40 fill., V-ik hely 20 fillér.

As előadásra bármikor be lehet menni.

As előadások alatt a cs. és kir. 33. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrárszoda.

Olcsó árjegyzék!

oly cikkekről, melyek kizárólag nálunk szerezhetők be.

Joupon tiszta selyem taftt 5 frt. 80. darabja

Moire selyem darabja 4 frt.

Cloth lüszter és mosó jouponok feltűnő olcsó áron.

Herveth fűző, legujabb facon, darabja 3 frt. 50.

Nagy parthie vétel férfi és női zsebkendőkben.

Sok ezer méter schweici himzés maradékok féláron.

Pfische szőnyegek nyitott, prima, csekély szépséghibával — újabb szállítmány érkezett.

Szőnyeg maradékok rendkívül olcsón.

Kelengye áruk

Óriási kész raktár mindennemű fehérneműkből, női ingek, corsetták, himzett kész ágy készletek, Schroll chifon, prima cérna vásznak egyelőre még minden áremelkedés nélkül nálunk beszerezhetők.

Rosenblüh H. és Társa
ARAD

Június hóra

fehér himzett batisztok már 55 krajcártól kezdve. E nagy divatu cikkből állandóan kirakatainkban nagy választék megtekinthető. 461

Új divat Schantoing vászon

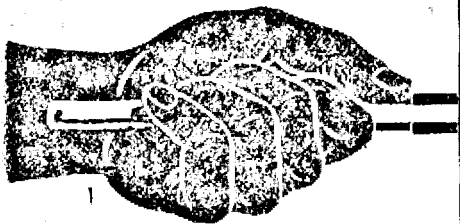
fehér és mintás divatszineken.

Rekord-Ripsz

selyem fényű mosó, fehér, drap, lila és a többi pasztel divatszineken.

Mosó delain

pompás új divatminták.

Singer Sándor üzletét
Arad, Deák F.-u. 2. sz.

augusztus hó 1-én az Arad-Csanádi Gazd. Takarékpénztár palotájába helyezi, József főherceg-ut 3. szám alá.

Költözködés előtt

1571

az összes raktáron lévő árukból

nagykiárúsítást rendez.

Singer Sándor Arad, Deák Ferenc-u. 2.

2528

Prima, 90 katasztrális gőzekével felszántott

termő föld Szt.-Tamáson

A. Cs. E. V. megállóhelye, hová napokint mindkét irányból 16 személyvonat közlekedik, Aradtól 20 percnyi távolságra, mely kiválólag alkalmas württembergi rendszer szerinti magtermelésre, konyhakertészetre, szőlőművelésre, dírnnyetermelésre, kitűnő fekvéssel, közvetlen a kincstári erdők alatt, egészben vagy parcellákban is **vasárnap, 1. hó 26-án reggeli 8 órakor a helyszínen tartandó önkéntes árverésen**

— örök áron eladó. —

Bővebbet Szt.-Tamási pusztakezelőségűnél, M.-Pécska.

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

vizvezeték, szerelő és bádogos üzletet nyitottam.

Amidőn biztosítom a n. é. közönséget arról, hogy bárminemű e szakmába vágó munkát a legnagyobb szakértelemmel, lelkiismeretesen és szolid árak mellett elvállalok. Kérem szíves pártfogásukat, tisztelettel

2422

Czitrom Adolf,

Arad, Atzél Péter-utca 1. szám.
Telefon 761. sz.

Alkalmi vételek és eladások

ékszertárgyakban

arany és ezüstneműekben, Arad legnagyobb óra és ékszerraktára

Deutsch Izidor

óras és ékszerész 2100
Weltzer János-utca, Minorita-palota

Zálogcédulák

arany és ezüstneműek, gyémánt és briliáns tárgyak a legmagasabb árban megvételnek vagy más tárgyra átcserelésnek
TELEFON 438 TELEFON 438

GARTNER FERENCZ

műbutor és épületasztalos műhelyét

Rákóczy-utca 5. sz. alól, Vörösmarty-utca 3. sz. alá

— helyezte át. —

2313

Elvállal:

háló-, ebédlő-, és szalon berendezéseket

ugyszintén mindennemű portál és üzleti berendezések készítését a legjutányosabb árakon és a legmodernebb styl szerinti kivitelben.

Még csak néhány napig!

Huzás már 1910. évi június 30-án.

Ezen magyar királyi

jótekonycélú államsorsjáték

főnyereménye 150.000 korona készpénzben.

Az összes nyeremények összege 365.000 korona készpénzben.

Egy sorsjegy ára 4 korona.

Sorsjegyek kaphatók a magy. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Vám-palota), valamint postai, adó-, vám- és só-hivatalnál, az összes vasúti állomásokon a legtöbb dohánytözsdeben és váltó-üzletben. Játéktervet ingyen és bérmentve küld.

6776

A magy. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!

LANTOS JÓZSEF

kelme, vászon, selyem, csipke, női és férfi divat-üzlete

Arad, Andrásy-tér 20. sz. (Fischer Eliz-palota)

— feloszlik, — mely alkalomból az összes raktáron lévő áruimat mai naptól

2412

mélyen leszállított árban árusítom ki.

Eredeti Goodyear Welt,
a jelenkor elismert legjobb minősége.

TURUL CIPŐK

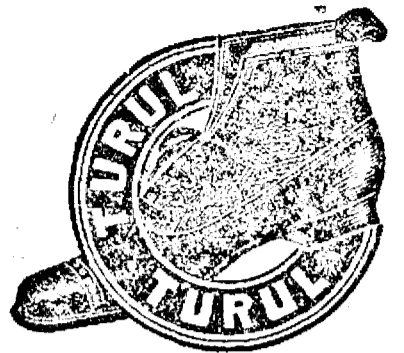
deákra az olcsó áraknak
a legjobb anyagból készülnek.
Elegáns fagon.

1153

120 saját fióktelep Magyarország és a külföld legnagyobb városaiban. Képes árjegyzék portomentesen. A monarkia legnagyobb cipőgyára.

„TURUL” Cipőgyár Részv.-Társ., Temesvár
Központi főraktár: **Arad, Andrassy-ut, Minorita-épület.**

Uj üzletvezető: **WEINBERGER VILMOS.**

Legnagyobb választék
mindenfajta cipőáruban,
elismert kiünő minőségben.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Üzletáthelyezés.

Eisele János Koronás Áruháza
Arad, Forrai-utca Gr. Hunyady-féle
palotába helyeztetett át. 2874

Egy jóforgalmu

fűszerüzlet berendezéssel együtt
két szobás lakással azonnal ki-
adó. Ugyanott 4 drb. jó ászokfa
eladó. Bővebbet Borona-utca 53.
szám. 2465

Egy különbejárata

butorozott szoba Eötvös-utca 17.
kiadó. Bővebbet a házmesternél.
2471

Szőlő birtok

vétel és eladására a hegyalján elő-
jegyzéseket elfogad: Weber Károly
bankbizományi iroda, Világos. —
Telefon szám 20. 2477

Kiadó

julius hó eisejétől 2 szobából álló
garzon lakás mely irodának is
igen alkalmas Weitzer J.-utca 14.
sz. alatt. 2446

A nyaraló és fürdőző

közönség figyelmébe ajánlom 90
ezer kötetes kölcsönkönyvtáramat.
— 80.000 kötetes zenekölcsönző in-
tézet — Confetti és lampionok leg-
jutányosabb forrása. — Olcsóságok
levélpapírosban. Üzleti könyvek:
Strazzák stb. nagy raktára. —
Irodai kellékek és írószerekben kül-
önlegességek. — Antiquarium. Ker-
pel Izsó könyvkereskedése Aradon.
Telefon 885. sz. 525

Egy harmonium

és íróasztal jó karban, olcsón el-
adó. Cim a kiadóhivatalban. 2472

Kész talicskát

nagyban és kicsinyben, vasalva
vagy anélkül olcsón kaphatók. Vi-
szont elárúsítók kedvezményben
részesülnek. Geizsel jármű- és fa-
árugyár Miksa-utca 2—3. 2505

Kész kerekek, löcsők,

továbbá löcs oldalak és minden-
féle kocsialkatrészek jutányosan
kaphatók. Geizsel jármű- és faár-
gyár Miksa-utca 2—3. 2504

Egy nyomda

teljes felszereléssel, egybekötve
könyvkötészet-, papír- és írószer-
kereskedéssel, azonnal eladó. Aján-
latokat „nyomda” jelíggel a ki-
adóhivatal továbbít. 2502

Jóforgalmu fűszerüzlet

és vendéglő hol az összes enge-
délyek megvannak, előnyös felté-
telek mellett átadó. Cim a kiadó-
ban. 2513

Szobainasok

szálloda részére felvételnek „Fe-
hér Kereszt” szálloda, Arad. 2511

A cigarettázik

használjon Progress szivarkahü-
velyt. 100 drb. 26 fill. 1000 drb.
K. 240. Egyedül kapható Ingusz I.
és Fla könyv- és papirkereskedé-
sében Arad, Andrassy-tér 16. és
Weitzer János-utca. 1651

Egy teljesen uj,

modern férfiszoba berendezés azon-
nal eladó. Cim a kiadóhivatalban.
2527

Lampion, Confetti

legolcsóbb árban Crépe papírok
a legdivatosabb színekben. Nyári
Divatalbum 60 fillér Ingusz I. és
Fla könyv- és papirkereskedésében
Arad, Andrassy-tér 16. és Weitzer
János-utca. Telefon 517. 167

A kertics községben levő

öt járatra berendezett Kovács-féle
vám-malom haláleset folytán sza-
bad kézből eladó és üzemben
azonnal átvehető. Bővebb értesíté-
ssel szolgál Leopold Zsigmond,
Aradon. 2496

Egy jókarban levő

8 lőerejű cséplőgarnitúra eladó.
Bővebbet Gantner Antal Uj-Szent
Anna. 2463

Két jó erkölcsű

nagyobb fizetéssel 2524

tanulónak

azonnal felvételik.

Rosenblüh H. és Társa Arad.

Olcsó pénzt

közvetit tisztviselő-, váltó- és jel-
zálog-kölcsönökre, továbbá minden
elfogadható érték 70%-áig. Weber
Károly bankbizományos, Világos.
2473

Tégla kapható

alulirotnál, valamint
ujjonnan építendő ::

háza kölcsön is.

Parcellázásokat elfogadok.

Kirle Antal

téglagyáros 2520

Flórián-utca 6/b. szám, 5. ajtó.

50 ezer lakossal

bíró város közvetlen közelében egy
600 holdas

birtok

15 évre

bérbeadandó.

Birtok épületekkel és teigazda-
sággal fel van szerelve és átvé-
telhez Ca. 60000 korona szük-
séges. 2526

Csak komoly reflektánsokkal
tárgyal.

Komoly vevők neveiket kiadoba-
adják meg.

Ernyőt és derekfűzőt

a temesvári ernyőgyár raktárában, hol
javítások és áthuzások olcsón
és pontosan eszközöltetnek. 2254

dus választékban kaphatunk Arad, Andrassy-tér 20. **VARGA D. DANIL**

Uj üzlet.

Van szerencsém a n. é. vevőközönséget
értesíteni, hogy a

**Szabadság-tér és Hunyadi-utca
sarkán** (a volt Färber-féle fűszerüzlet
helyiségében)

rőfös, női konfekció és divatáru

Uj üzlet.

üzletet nyitottam,

hol is a legszolidabb kiszolgálás és olcsó
árban, a legújabb divat szerint, úgy kész,
mint mérték szerinti megrendelések a
legnagyobb pontossággal teljesítetnek. Ké-
rem a mélyen tisztelt közönség szives
pártfogását. 2319

Tisztelettel:

Wittenberger Hermanné

Arad, Szabadság-tér (Müncz-ház)